

JUMALA RAHVA LUGU

Pühapäevakooli materjalid

JUMALA RAHVA LUGU

Pühapäevakooli materjalid
üheksaks õppetunniks

Tallinn 2007
Eesti Metodisti Kirik

Armas pühapäevakooliõpetaja,

Jumal on andnud Sulle imelise vastutuse lapsi õpetada. Vastutuse jagada Jumala armastuse sõnumit. Me palvetame, et see raamat võiks olla oluline tööriist Sinu õpetajatöös. Tahame jätkuvalt Sinu eest Jumalat tänada ning ühineda Sinuga palvetes, et saaksid Jumalalt juhatust ja tarkust, kui astud laste ette.

Õnnistussooviga,
Joy Carr ja Shirley Wu

Eestikeelse materjali süvendamise, sobivasse vormi kohandamise ning rohkete mõttelist ja käelist tegevust pakkuvate materjalide lisamisega tegeles töögrupp koosseisus Külli Kuusemaa, Sirli Lahi, Lii Lilleoja, Pille Mägila, Piibe Piirma, Urve Pärnamets ja allakirjutanu. Tegeluslehed ja materjali tervikuna kujundas ning pildid joonistas Piibe Piirma. Suur-suur tänu kõigile vaevanägijatele!

*Meeli Tankler
Töögrupi koordinaator*

Tallinn, 2007

KUIDAS SEDA RAAMATUT KASUTADA

See raamat kuulub kolme-aastasesse laste pühapäevakooli materjalide tsükklisse.

Suunatud eelkõige 6-9 aastastele, on materjal vastavalt kohandades sobiv ka pisut noorematele või vanematele. Iga õppetund jaguneb kaheks pooleks. Esimene pool teenib õpetaja isikliku vaimuliku kasvamise eesmärgi ning aitab tunniks ette valmistuda. Teine pool on konkreetselt laste õpetamiseks kasutatav materjal.

Heidame pilgu materjali ülesehitusele:

Tegemist on õppetundide tsükliga, mis keskenduvad ühtsele teemale, kuid samas on igal õppetunnil oma teema. Selline ülesehitus aitab õpetajal ja lastel keskenduda mitme pühapäeva vältel ühele peamisele teemale. Igal õppetunnil on järjekorranumber ja oma pealkiri.

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Igal õppetunnil on üks kandev mõte. Sissejuhatus, Piiblitekst, tegelused ja lõpupalve/ülistuse osa koonduvad kõik selle teema ümber.

2. PIIBLITEKST: Iga õppetunni keskpunktis on piiblilugu või -sõnum. Mõnikord peaks õpetaja selle otse Piiblist lugema, teinekord soovitatakse aga lugu oma sõnadega jutustada. Mõne õppetunni puhul on piiblilugu kohandatud eale vastavasse kõnepruuki.

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID: Informatsioon konkreetses õppetunnis kasutatava piibliteksti sügavamaks mõistmiseks. Ära on toodud ka võtmesõnad või terminid õppetunni sisus, mida lapsed peaksid tundma ja mõistma.

4. NÄITLIK MATERJAL: Viidatud on materjali juurde kuuluvatele värvipiltidele (lisas) ning antakse ka soovitusi õpetajale, milliste piltidega (või muude näitlike vahenditega) saaks tundi huvitavamaks muuta.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK: Meie usk on arenev protsess. See osa on toeks õpetaja isiklikule usulisele arengule. Piibli kirjakohtad ning mõtisklused nende üle keskenduvad õppetunnis käsitletavale piiblitekstile.

TEINE POOL: ÕPPETUND

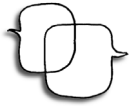
1. SISSEJUHATUS: Iga õppetund algab sissejuhatusega. Sissejuhatus on kujundatud nõnda, et see annaks lastele tunde: õppetund on nendele mõeldud ja puudutab neid..

2. TEEMA KÄSITLUS: Piibliloo või -sõnumi õpetamiseks on kasutatud erinevaid meetodeid ja tegelusi. Õppematerjal pakub igaks tunniks välja sobiva keelekasutuse ja sellised õpetamise meetodid, mis on lastele arusaadavad.

3. TEGELUSED: Siin soovitatud tegeluste eesmärgiks on aidata lastel tunnis õpitud korrata ning selgusele jõuda, kuidas Piibli sõnum nende endi eludega seostub. Lisas on iga tunni tegelusteks vajalikud joonised ja šabloonid, pildid värvimiseks, samuti tegeluslehed tunni kohta, mida õpetaja võib ise igale õpilasele paljundada.

Need kannavad vastava tunni järjekorranumbrit ja tunni materjalis on neile viidatud.

Tegelused on märgistatud erinevate sümbolitega, mis tähistavad vastavalt arutelu, mängu, küsimuste vastamist ning mõistatusi, meisterdamist või laulmist:

arutelu

mäng

küsimused

meisterdamine

laulmine

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS: Iga õppetund peaks lõppema palve/ülistusega.

Palve peaks sisaldama tänusõnu selle eest, mida sai koos õpitud, ja ühtlasi väljendama soovi ja igatsust selle õpitu alusel oma elu korraldada.

Jumala rahva lugu

OSA TEEMA: Saamuel, Taavet, Saalomon ja teised, kes panid aluse Iisraelile kui rahvusele, püüdsid elada Jumalale kuulekalt ning teha, mis õige. Ka tänapäeval otsib Jumala rahvas Jumalalt juhatust ning püüab selle järgi elada rahu, õigluses ning armastuses.

ÕPPETUND 1: HANNA KINGITUS

ÕPPETUND 2: SAAMUEL

ÕPPETUND 3: SAAMUELIST SAAB KOHTUMÕISTJA

ÕPPETUND 4: KUS ON IISRAELI KUNINGAS?

ÕPPETUND 5: KARJAPOISS TAAVET

ÕPPETUND 6: KANDLEMÄNGIJA TAAVET

ÕPPETUND 7: TAAVET JA JOONATAN

ÕPPETUND 8: RAHUTEGIJA ABIGAIL

ÕPPETUND 9: TAAVETIST SAAB KUNINGAS

ÕPPETUND 1: HANNA KINGITUS

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Saamuel oli Jumala kingitus Hannale, Hanna aga pidas oma lubadust ja pühendas oma poja Jumalale. Iga inimene on eriline ja kuulub Jumalale.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 1:11-2:21

Kuldsalm: 1. Saamueli 1:28 “Seepärast annan minagi tema Issandale: kõigiks oma elupäeviks olgu ta antud Issandale!”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Üksikutel Iisraeli suguharudel olid küll omavahelised sidemed, kuid puudus keskne valitsus. Suguharud said teada Jumala tahte nn kohtumõistjate suu läbi. Eeli, kellest tuleb juttu Saamueli loos, oli üks selline kohtumõistja, kes tegutses Siilo linnas.

Jumalat teeniti templis ja reegel oli, et iga täiskasvanud mees pidi tegema palverännaku templisse vähemalt kolm korda aastas. Sageli võttis ta kaasa ka oma pere. Piibel räägib meile sellest, et Elkana, kellest sai Saamueli isa, võttis sellisele palverännakule korduvalt kaasa oma naise Hanna, kes oli pikka aega olnud lastetu.

Neil aegadel peeti lastetust Jumala karistuseks ning lastetu naine oli sageli ebasoosingus nii ühiskonna kui oma mehe silmis. Hanna kohta räägib Piibel, et tema mees Elkana armastas teda väga ning püüdis teda kõigiti lohutada. Hanna kohta on ka öeldud, et oli väga jumalakartlik ja vaga naine ning väga õnnetu selle üle, et ta ei saanud lapsi.

Teame ka seda, et noil aegadel oli laste esmaseks õpetajaks ema ja kui nad pisut vanemaks said, võttis poiste puhul õpetamise üle isa. Aga oli ka üsna tavaline saata poisid templisse omamoodi nagu internaatkooli, kus nad õppisid Pühakirja tundma preestrite juhatusel.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 1:1-29. Hanna tundis, et ta oli olnud ustav Jumala ees ning ei mõistnud, miks Jumal ei vastanud tema palvetele. Kas sulle tundub vahel, et Jumal ignoreerib sind? Kas sa jätkad palvetamist isegi teadmises, et Jumala vastus võib mõnikord olla „ei”?

Loe Psalmist 37:3-4. Kas sa annad selgesti edasi oma usalduse Jumala vastu ka lastele, keda õpetad? Kuidas su usk toimib su igapäevases elus? Kuidas väljendab sinu õpetamise töö sinu ustavust ja usaldust Jumala vastu?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Võiksid alguseks mängida lastega mängu, milles tulevad esile meie erinevused ja sarnasused. Käsi iga väite puhul neil lastel püsti tõusta, kelle kohta su väide kehtib (*võid ise väiteid juurde lisada, aga on kasulik need juba enne tundi paberile panna; ole ettevaatlik teemadega, mis võivad kellelegi haiget teha nagu teatud füüsilised omadused (paksus, pikkus) või olukord, kus grupis on mõni puudega laps*):

Kellel on nina
 Kellel on kaks silma
 Kellel on noorem vend
 Kellel on kodus kaks kassi
 Kellele meeldib ujumine
 Kellele meeldib lillkapsast süüa
 Kellele meeldib klaverit mängida
 Kellel on suvel sünnipäev
 Kellele meeldib jalgpalli mängida jne

Mängu lõppedes võid küsida tähelepanekuid selle kohta, kas mõne väite puhul tõusid kõik (*oleme kõik sarnased*) või tõusis mõni üksik (*oleme erinevad*) või ei tõusnud keegi (*jälle oleme kõik sarnased*).

Maailmas ei ole olemas kaht päris sarnast inimest. Jumal on loonud meid igaüht erinevaks ja ometi on meil ka midagi ühist. Me oleme kõik Jumala lapsed.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Valmista ette kingitusekarp, millel on kergesti avatav ja suletav kaas. Pane karbi põhja peegel või mingi peegeldav materjal. Võid kasutada ka lihtsalt peeglit, mis on salli või rätiga kinni kaetud.

Lase lastel kõigepealt mõistatada, mis on karbis (või salli all). Siis ütle:

„Kui vaatate siia sisse, näete üht Jumala erilist kingitust.”

Kui võimalik, lase lastel ühekaupa vaadata ja hoiata, et nad teistele ei ütleks, mida nägid. Kui kõik on saanud vaadata, küsi neilt, mida nad nägid. Jätka:

„Igaüks teie hulgast on üks väga eriline kingitus Jumalalt siia maailma. Väga eriline kingitus sell-epärast, et ühtegi teist sinusarnast inimest ei ole maailmas olemas. Aga tänases loos kuuleme ühes poisist, kellest Piibel meile jutustab ja kes oli tõepoolest üks väga eriline kingitus oma vanematele.”

Jutusta lugu:

Kaugetel vanadel aegadel, millest Piibel meile räägib, pühendasid inimesed aega Jumala teenimisele. Aga need kohad, kuhu jumalateenistusele mindi, ei olnud enamasti kusagil naabertänavas või isegi mitte samas linnas. (*Võid küsida lastelt, kui kaua aega neil kellegi kulub siia kirikusse pühapäevakoolitundi tulemiseks või kuidas nad tulevad – jalgsi, bussiga jne*). Mõnikord olid need kohad, mida nimetati templiteks, lausa nii kaugel, et rännak sinna võttis mitmeid päevi aega. Ja terve perekond oli siis päevade kaupa teel.

Üks selline perekond, kellest Piibel meile räägib, olid Elkana ja tema naine Hanna. Nad rändasid pika maa templisse, kus nad tõid oma ohvriannid ja tänasid Jumalat. Ja nad palusid ka õnnistust oma elule. Hanna palvetas eriti tõsiselt ja südamest, sest tal oli suur mure – neil ei olnud lapsi. Hanna igatses nii väga, et tal oleks poeg.

„Jumal, vaata minu peale ja mõtle minu peale,” palvetas Hanna. „Kingi mulle väike poeg, keda ma võiksin armastusega kasvatada. Ma töotan sulle, et ma annan ta sinu teenistusse, Jumal.”

Hanna palvetas ja palvetas, kaua aega, ikka sedasama palvet. Ta nuttis ja palvetas. Preester Eeli, kes oli sealsamas lähedal, nägi teda pikalt ja pisaratega silmis seal seismas ja vaikselt huuli liigutamas ja tal tekkis päris mure, et Hannaga on midagi pahasti. „Lõpeta nüüd ometi ära, kas sa oled ikka mõistuse juures?” küsis Eeli.

„Oh, isand,” vastas Hanna, „ära mõtle minust pahasti, mul on lihtsalt nii suur mure. Ma olen kogu selle suure mure Jumala ees välja valanud, see võtab ju aega, kui mure on nii suur. Ma rääkisin Jumalale oma soovidest ja igatsustest.”

Eelil hakkas nüüd kahju, et ta oli naist imelikuks pidanud. „Mine Jumala rahu,” ütles Eeli ja õnnistas Hannat. „Küll Jumal täidab su palve,” lisas ta veel.

Esimest korda üle pika aja tundis Hanna ennast rõõmsamini ja tal tekkis lootus. Kui preester juba nii ütles, et Jumal täidab tema palve, siis on ju põhjust seda loota ja uskuda!

Hanna ja Elkana pöördusid koju tagasi. Ja ei läinudki kaua, kui Hanna võis oma mehele teatada

rõõmsat uudist: „Jumal on tõepoolest meie palveid kuulnud! Me saame lapse!”

Nad olid nii õnnelikud. Kui laps sündis – see oli väike poiss, siis andis Hanna talle nimeks Saamuel. See nimi tuleb heebreakeelsest sõnast „paluma” ja nii tahtis Hanna, et iga kord, kui tema või keegi teine poja nime nimetab, tuletab see meelde, et tegemist on palve peale saadud lapsega. Järgmisel aastal, kui oli taas aeg templisse minna, jäi Hanna väikese Saamueliga koju, sest rännak oleks lapse jaoks olnud liiga pikk. „Niipea kui Saamuel on piisavalt vana sellise rännaku jaoks, viin ma ka tema templisse,” lubas Hanna.

Kui Saamuel oli saanud juba pisut suuremaks, teadis Hanna, et nüüd on käes aeg ta templisse viia ja Jumalat teenima õpetada. Nad läksid koos templisse ja kohtusid preester Eeliga. „Kas sa mäletad mind, preester Eeli?” küsis Hanna. „Mina olen seesama naine, kes siin templis ükskord nii pikalt palvetas. Ma palusin siis, et Jumal kingiks mulle lapse. Ja Jumal vastaski mu palvele! Siin on nüüd poeg, keda ma Jumalalt palusin. Ma tahan ta siia tuua, et ta õpiks Jumalat teenima. Ma lubasin Jumalale, et ma teen seda, kui ta mulle lapse kingib – et ma annan selle lapse tema teenistusse.” Hanna võttis Saamueli väikese käe ja asetas selle Eeli kätte. Saamuel oli ju alles üsna väikene poiss. Aga Eeli võttis ta vastu armastusega ja oli rõõmuga valmis teda õpetama.

Kui Saamueli ema ja isa olid koju tagasi läinud, hakkas Saamuel iga päev Eelit templiteenistuses aitama. Talle meeldis väga õppida ja Eeli õpetas talle Jumala Sõna. Aga ta õpetas Saamueli ka igasuguseid muid asju, mida templis teha tuli. Saamuel avas hommikuti suured templiuksed ja pani need õhtul jälle hoolega kinni. Ta täitis õliga kõiki lampe, mis templis põlesid, ja valvas nende üle. Eeli õpetas talle kõike, mida templiteenistuses oli iga päev vaja teha.

Saamueli vanemad külastasid teda igal aastal, kui nad templis käisid. Iga kord tõi Hanna Saamueli jaoks kaasa ka uue kuue, mille ta oli vahepeal valmis õmmelnud. Kogu aeg, kui ta seda kuube õmbles, mõtles ta Saamueli peale ja palvetas tema pärast ja tänas Jumalat tema eest.

Saamuel kasvas kiiresti ja oli tubli oma templiteenistuses ning ta vanemad olid tema üle tõeliselt uhked. Saamuel ise oli oma õppimise ja teenimisega ka väga rahul ja tal olid preester Eeliga head ja usaldavad suhted nagu oma isaga.

Saamuel teenis Jumalat kogu oma elu, päris väikesest peale kuni elu lõpuni. Ta oli Jumala suur kingitus Hannale – aga Hanna oli omakorda kinkinud ta tagasi Jumalale.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Mida Hanna Jumala käest palus? (*Et ta saaks lapse.*)

Kas Jumal vastas tema palvetele? (*Jah.*)

Mida Hanna lubas Jumalale? (*Ta lubas anda oma lapse Jumala teenistusse.*)

Kas Hanna pidas oma lubadust? (*Jah.*)

Mis oli Jumala kingitus Hannale? (*Saamuel.*)

Mis oli Hanna kingitus Jumalale? (*Saamuel.*)

Kuidas Saamuel Jumalale kingiti? (*Ta anti templiteenistusse.*)

2. Arutelu teenimisest

Laste jaoks võib olla võõrastav mõte Hanna kingitusest Jumalale – mõte sellest, et ema jättis oma poja templisse ja käis teda ainult kord aastas vaatamas. Selgita, et tol ajal oli see väga eriline võimalus – saada õpetust ja koolitust templis preestrite käe all. Nii õpiti Jumalat teenima. Küsi lastelt, kuidas me tänapäeval Jumalat teenime. Lase neil meenutada, mida Saamuel templis tegi (*avas ukse, täitis lampe õliga jne*) ning küsi, mida meie omas kirikus saaksime teha, et olla Jumala teenistuses (*näited: laulmine, inimeste tervitamine, lauluraamatute jagamine, kellegi aitamise jne*).

3. Mõistatus (vt lisa)

Otsime lapsele tähtedest kokku nime.

4. Meisterdamine (vt lisa)

Palveta ja usalda Jumalat.

5. Mõistatus (vt lisa)

Hanna õmbleb kuube.

6. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame sõrmejälje-pilte.

7. Mäng „Me kuulume Jumala perekonda”

Pane lapsed ringi istuma ja viska ühele neist lõngakera, mille otsa oled endale sõrme ümber sidunud. Viskamise ajal hüüa tema nime. Tema keerab lõnga ümber sõrme ja viskab mõnele teisele lapsele, hüüdes tema nime (soovitavalt mitte kõrvalolevale naabrile, vaid kaugemale). Visake kera ringi, kuni kõik lapsed on lõngaga ühendatud. Nüüd läheb kera tagurpidi liikuma algsele vastupidi-ses järjekorras, nii et lõnga saab kerale tagasi kerida.

8. Mäng “Sinu parem, minu vasak”

Vaja on karpi ja keskmise suurusega paela, mis oleks karbi ümber sidumiseks paras. Lapsed jagunevad paardesse ja võtavad käest kinni, kinnihoidvad käed seotakse rätiga kokku. Vabade käte abil peab paar saama karbi kinni seotud. Võidab kõige kiirem paar.

9. Laul “Kas oled pikk või lühike”

(vt varasemat materjali: Jumal lõi maailma, lisa, tund 7)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Korda koos lastega, mis oli tänase tunni sõnum: me kõik oleme Jumala silmis erilised ja võime temale kuuluda.

Palveta:

„Armas Jumal, tänu sulle Hanna ja Saamueli eest. Nad on meile eeskujuks. Aita meil elada nii, et oleksime kingitud nende inimeste elus, kes meid tunnevad. Aita meid kinkida oma elu sulle. Aamen.”

ÕPPETUND 2: SAAMUEL

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jumal kutsus Saamueli juba väikese poisina oma teenistusse. Jumal kutsub ka meid oma teenistusse.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 3:1-19
Psalm 37:3

Kuldsalm: 1. Saamueli 3:10 “Ja Issand tuli ning seisis ja hüüdis nagu eelmistel kordadel: „Saamuel! Saamuel!” Ja Saamuel vastas: „Räägi, sest su sulane kuuleb.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Tempel, millest Saamueli loos räägitakse, ei ole mitte kuulus ja võimas Jeruusalemma tempel, sest selle ehitab Saalomon alles umbes sada aastat hiljem. Tegemist on ikka alles kogudusetelgiga, mis on keskne Jumala kummardamise koht ja kus asub ka seaduselaegas. Saamueli raamatus on kasutatud selle kohta vaheldumisi sõnu „Jumala koda”, „minu /st Jumala/ elamu” ja „tempel”. Samas viitab see, et juttu on uste avamisest (3:15) ja magamisasemetest templi juures (3:2) võimalusele, et kogudusetelk oli selleks ajaks ühendatud mingi teise hoonega, mida abihoonena kasutati.

Kuna Iisraeli rahval ei olnud keskset valitsust, toimisid preestrid võimu kandjatena, eriti rahva jaoks kriitilistel aegadel. Eeli oli üks neist. Ta õpetas Saamueli eesmärgiga, et too ühel päeval võiks võtta üle Iisraeli suguharude poliitilise ja religioosse juhtimise. Saamueli poolt juhirolli ülevõtmine ongi tegelikult hetk, kus Iisraeli rahvas saab alguse rahvana, kes pole enam rõhutatud ja organiseerimatu rahvamass, vaid on omaette riiklik üksus. Jumala rahvast on sellega saanud organiseeritud rahvusgrupp.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 3:2-10. Millal oled sina kogenud Jumala häält sind hüüdmas? Kas sa tundsid ära, et tegemist oli Jumalaga? Mida Jumal kutsus sind tegema? Kas sinu õpetajatöö on osa sinu jumalikust kutsest?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Tuleta meelde Hanna kingitust Jumalale. Võid kasutada eelmise tunni pilti abivahendina ja meenutada nimesid – Saamuel, Elkana, Hanna, Eeli. Küsi lastelt: „Kas Saamuel tundis oma vanematest puudust, kui ta templis oli? Kas vanemad tundsid puudust temast?” (*Taas oleks vaja meenutada, et neil aegadel loeti suureks eesõiguseks templis õppida*). Tuleta meelde, et Saamueli templis õppimise eesmärk oli saada preestriks sellesamas templis.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Selgita lastele, et nende osa loo kuulamisel on olla tähelepanelik ja hüppata püsti iga kord, kui nad kuulevad sõnu: „Saamuel hüppas püsti”.

Jutusta lugu:

Saamuel oli alles üsna väike poiss, kui ta Eeli juurde templisse elama ja õppima tuli. Tema ema oli andnud Jumalale töotuse, et kui talle sünnib poeg, siis ta annab selle poja Jumala hoolde ja tema teenistusse. Ja kui siis tõesti sündis see väike poeg, kes sai nimeks Saamuel, siis tema ema Hanna pidas oma lubadust ja viis poisi üsna noorena juba templisse preester Eeli hoole alla.

Preester Eeli oli juba väga vana ja tema nägemine oli väga vilets. Ta oli õigupoolest peaaegu pime ja vajas paljudes asjades abi. Ja Saamuel aitas teda, kuidas oskas ja suutis. Igal hommikul pani ta selga oma kuue, mille tema ema oli talle õmmelnud, ja oli siis valmis päevasteks toimetusteks. Kui Eeli andis märku, et on aeg templi ukсед avada, siis **Saamuel hüppas püsti** ja ruttas ukse avama. Nii sündis see igal hommikul. Eeli õpetas talle kõike, mida templis oli tarvis teha ja Saamuel oli usin õppima ja hoolas kõike just nii tegema, nagu Eeli seda oli õpetanud. Talle meeldis väga templit puhtana hoida ja lampe õliga täita. Nii oli Eelil Saamuelist palju rõõmu.

Aga Saamuelil oli mõnikord tunne, et ta tahaks veel midagi rohkemat teha kui siamaani. Ta sai aru, et tempel on väga eriline koht ja siia tullakse Jumalat kummardama, aga tema jaoks ei olnud väga selge, mida see Jumal just tema käest ootab. Ja Eeli ei osanud seda ka talle öelda.

Ühel õhtul, kui Saamuel oli juba voodisse läinud, kuulis ta kellegi häält hüüdnud: „Saamuel, Saamuel!” Saamuel tõusis istukile ja vaatas ringi. „Küllap see on vana preester Eeli,” mõtles ta. „Ta vist unustas mulle midagi ütlemata enne magama minekut.”

Saamuel hüppas püsti ja jooksis teise ruumi, kus oli preester Eeli magamisase. Eeli paistis sügavasti magavat. Imelik. Saamuel raputas Eelit ja ütles: „Ma olen nüüd siin, sa hüüdsid mind! Mida sa tahtsid?”

Eeli avas silmad ja paistis väga üllatunud olevat. „Mina pole sind küll hüüdnud, Saamuel. Mina juba magasin sügavasti. Mine rahuga voodisse tagasi.”

Nüüd oli Saamuel omakorda üllatunud. Ta ju kuulis selgesti häält, mis hüüdis tema nime! Ja kedagi teist läheduses polnud. Ta läks sõnakuulelikult tagasi oma voodisse ja püüdis uinuda.

Aga ei läinud kuigi kaua, kui seesama hääl uuesti kostis: „Saamuel, Saamuel!” Saamuel tõstis pea padja pealt. See oli ju selgesti kellegi hääl, kes just teda hüüdis. Ta ei saanud seekord küll eksida.

Saamuel hüppas püsti ja jooksis uuesti teise ruumi, kus oli preester Eeli magamisase. Eeli silmad olid alles lahti.

„Ma olen siin, nüüd sa tõesti hüüdsid mind, eks ole ju? Mida sa vajad?” Eeli oli veel suuremas segaduses kui enne. „Ma päris kindlasti ei ole sind hüüdnud. Sa nägid seda võibolla unes. Mine rahuga voodisse tagasi.”

Saamuel teadis küll, et ta ei olnud seda häält ja hüüdmist unes näinud. Aga ta ei julgenud Eelile vastu ka vaielda. Mõttlikult vantsis ta oma voodi juurde ja pugesi teki alla. Mis siin toimus? Kas Eeli narris teda? Kas see oli mingi sõnakuulelikkuse proov? Aga Eeli oli olnud täiesti tõsine ja selgesti üllatunud sellest, et Saamuel keset ööd tema juurde jooksis.

Saamuel tõmbas teki üle pea – ja sealsamas kõlas uuesti see hüüd: „Saamuel, Saamuel!” **Saamuel hüppas püsti** ja jooksis Eeli juurde. „Ma olen siin. Mida sa vajad? Sina hüüdsid ju seekord mind tõesti, kas pole nii?”

Nüüd oli Eelile äkki väga selge, et Saamuel ei olnudki seda häält ja hüüdmist unes näinud. Kuidas see arusaamine küll nii kaua aega võttis? Kas ta oli tõesti nii vanaks jäänud, et oli unustanud, kes see on, kes keset ööd võib niiviisi hüüda?

„Saamuel,” algas Eeli väga tõsiselt ja väga pidulikult. „Ma usun, et see hääl, mida sa kuuled end hüüdmas, on Jumala enda hääl. See on nüüd küll üks väga tähtis asi. Mine kõigepealt rahulikult tagasi oma voodisse. Ja kui sind nüüd veelkord hüütakse, siis tõuse üles ja ütle julge ja selge häälega: „Issand, räägi, sest su sulane kuuleb!”

Saamuel jäi selle peale väga tõsiseks. Aeglaselt ja mõttesse vajunult kõndis ta tagasi oma tuppa ja heitis voodisse. Kas Jumal ikka hüüab teda veel üks kord? Äkki Jumal tüdis sellest ära, et Saamuel ei saanud nii tükk aega aru, kes teda hüüdis? Saamuel lamas voodis ja mõtles sõnade peale, mida Eeli oli talle õpetanud – sõnade peale, millega tuli Jumala kutsele vastata. Peaasi, et tal nüüd need sõnad sassi ei läheks... Ta lamas vagusi oma voodis ja ootas suure põnevusega.

Üsna varsti kuulis ta nüüdseks juba tuttavat häält hüüdmas: „Saamuel, Saamuel!” **Saamuel hüppas püsti** ja vastas põnevusega: „Räägi, Issand, sest su sulane kuuleb!”

Ja Jumal rääkiski tõepoolest Saamueliga keset ööd. Kuigi Saamuel oli alles noor ja alles õppis templiteenistust, oli Jumal ometi näinud tema püüdlikkust ja siirast südant ja Jumalal oli tema elu jaoks oma suur plaan.

Jumal rääkis Saamueliga tõsistest asjadest Iisraeli rahva tulevikus ja Saamueli enda tulevikus. Ja see jutuajamine Jumalaga ei jäänud viimaseks, Jumal rääkis Saamueliga ka edaspidi ja korduvalt. Aga oluline oli olnud just see, et Saamuel oli valmis Jumala kutset kuulama ja sellele vastama.

Siis heitis Saamuel voodisse ja magas rahulikult hommikuni välja.

Kui Eeli andis märku, et on aeg templi ukсед avada, siis **Saamuel hüppas püsti** ja ruttas uksi avama. Ja kui ta oli ukсед avanud, rääkis ta ka preester Eelile oma kõnelusest Jumalaga. Mõned asjad, millest Jumal oli rääkinud, olid Eeli jaoks rasked, aga Eeli oli kogu oma elu Jumalat teeninud ja usaldanud ning sellepärast ütles ta kõike seda kuuldes suure veendumusega: „Tema on Issand, tehku tema, mis ta silmis hea on!” Ja Saamuel oli rõõmus ja natuke uhke ka, et Jumal oli just temale selliseid suuri ja tõsiseid asju rääkinud keset ööd. See oli kindlaks märgiks, et Jumal oli Saamueliga ja Saamuel võis oma elu nüüdsest peale Jumala hooleks usaldada.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Miks oli Saamuel templis? (*Ta oli õppimas preester Eeli juures.*)

Kuidas ta templis Jumalat teenis? (*Ta aitas templi eest hoolt kanda, avas uksi ja täitis lampe õliga.*)

Mida ta ühel ööl kuulis? (*Ta kuulis kellegi häält oma nime hüüdvat.*)

Kelle hääl see Saamueli arvates oli? (*Eeli hääl.*)

Mida Eeli soovitas Saamuelil alguses teha? (*Ta soovitas minna ja edasi magada.*)

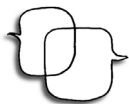
Mida Eeli siis soovitas teha, kui ta aru sai, et Jumal Saamueli hüüab? (*Ta soovitas vastata: “Räägi, sest su sulane kuuleb!”*)

Mida Jumal Saamuelile rääkis? (*Ta rääkis oma plaanidest Iisraeli rahvaga ja Saamueliga.*)

2. Mäng „Laev ja majakas”

Üks laps on laev ja üks laps on majakas. Kõik teised lapsed on karid. „Laeval” seotakse silmad kinni ja ta peab jõudma läbi ruumi majakani välja. Majakas teeb kogu aeg „piip-piip”, et oleks võimalik suunda hoida. Aga tee peal on ees karid, mille otsa ei tohi sattuda. Karid sisisevad, kui laev neile lähedale satub.

3. Arutelu

Suuremate lastega võid arutleda selle üle, kuidas Jumal meid hüüab/kutsus midagi tegema – kellelegi Jumalast rääkima; kellegi kaitseks välja astuma, kui teised teda narrivad ja kiusavad; mõnest asjast loobuma, mida teised ümberringi teevad.

4. Meisterdamine

Meisterdame suurele paberile teenimise puu. Iga laps joonistab oma käejäljendi värvilisele (soovitatavalt rohelisele) paberile ja lõikab välja. Seejärel kirjutab (või joonistab) iga laps oma käejäljendile mingi tegevuse, millega tema saab ja tahab Jumalat teenida (nt laulmine, palvetamine, annetamine, kellegi kirikusse/ pühapäevakooli kutsumine jne). Suurele paberile saab nendest käejäljenditest siis puu kujundada.

5. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame teenimise puu lillepotti.

6. Mõistatus (vt lisa)

Otsi erinevusi piltide vahel.

7. Laul „Räägi, Issand, minuga“ (vt lisa)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Palveta:

„Jumal, me tahame sind kuulata. Nii nagu Saamuel, võime me mõnikord kuulda sinu häält ja me ei tunne sind ära. Aita meil aru saada, mida sa tahad meile öelda ja kuidas me võime sind teenida. Aamen.”

Kui valmistasite koos teenimise puu lillepotti, siis nüüd võib iga laps võtta puult ühe südame ja lugeda valjusti selle tegevuse, mis on südamele kirjutatud. Selle peale võite koos korrata kuldsalmi osa: „Räägi, sest su sulane kuuleb”.

ÕPPETUND 3: SAAMUELIST SAAB KOHTUMÕISTJA

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Saamuelist sai kohtumõistja, kes aitas inimestel mõista, mida Jumal neilt ootab. Jumal saadab meie teele inimesi, kes aitavad meil teha õigeid valikuid.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 3:19-4:1; 7:3-17

Kuldsalm: Psalm 37:3 “Looda Issanda peale ja tee head, ela oma maal ja pea ustavust.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Saamuel teenis Eeli juures templis keerulistel ja rahututel aegadel. Iisraeli sisemise korra ja organiseeritusega suguharud polnud piisavaks vastaseks vilistite armeele. Ühes eriti raevukas lahingus võtsid vilistid enda valdusse seaduselaeka ja põletasid Jumala templi maani maha.

Joosua päevist Saamueli päevini oli seaduselaegas püsivalt seisnud sellesamas templis, kus Saamuel üles kasvas. Seaduselaegas oli Iisraeli rahva jaoks Jumala kohaloleku sümboliks. Võitluse ajal, kui armee kandis seaduselaeka endaga koos võitlusväljale, oli üldine ootus, et seaduselaeka kohalolek toob armeele võidu. Õnnetuseks läks vilistitega võideldes teisiti. Iisraeli rahvas oli ise Jumalast ära pöördunud. Nad olid pöördunud halvale teele ning Jumal nagu armastav lapsevanem lubas vilistitel oma rahvale tõsise õppetunni anda.

Saamuelist oli saanud mõjukas prohvet ja kohtumõistja. Tema aitas inimestel näha nende vääraid tegusid ning tõi nad tagasi Jumala juurde. Saamuelist kujunes üks Iisraeli rahva suuremaid vaimulikke juhte.

Seaduselaegas – kõige püham sümbol Iisraeli rahva jumalateenistuses. See kujutas endast puust kasti, mis oli üle kullatud. Selle peal oli „lepingukaas”, mille kummaski otsas istus keerub (tiibadega inglisarnane olend). Kord aastas, lepituspäeval, piserdati seda lepingukaant ohvritalle verega. Seaduselaeka sees säilitati kaht kivitahvlit kümne käsuga, kuldanumat mannaga ja Aaroni keppi. Seaduselaegas seisis tavaliselt kogudusetelgis kõige pühamas paigas.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 3:19-4:1. Iga sõna, mida Saamuel kuuldavale tõi, peeti Jumalalt pärinevaks.

Lapsed sinu pühapäevakooli klassis kuulavad suure tähelepanuga ka iga sinu sõna. Palu Jumalalt juhatust, kuidas neile sõnades ja tegudes eeskujuna näidata. Aita lastel näha, kuidas Jumal sinu kaudu toimib.

Oluline teema laste jaoks on valikute tegemine. Mõnikord on vaja kellegi head nõuannet, kui seisame mõne tähtsa valiku ees. Mõnikord on vaja meeldetuletamist, et tegemist on tähtsa valikuga. Lapsed peaksid varakult õppima valikutega kaasas käivat vastutust mõistma ja kandma. Mõttele selle üle, kas ja kuidas sina saad julgustada lapsi oma valikutes iseseisvad ja vastutustundlikud olema.

Loe Psalm 37:1-7. Usaldus ja kannatlik ootus on märksõnad, mis sageli seostuvad Jumala tahte otsimisega. Kas sina usaldad Jumalat oma elus? Kas oled kannatlik Jumala töötuste täitumist oodates? Kas su usk on samal ajal tugev ja tegev, kui oled kannatlikult ootamas Jumala juhatust ja sekkumist oma ellu?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Vajad pilti, kus on palju lapsi tegevuses erinevate – nii heade kui ka halbade – asjadega. Võid selle pildi ise kollaažina kokku panna, aga see võib olla ka teie ühine tundi sissejuhatav tegevus: eeltööks lõika ajalehtedest-ajakirjadest välja pilte erinevatest tegevustest ja lase lastel need siis suurele paberile kokku kleepida. Kui pilt on koos, vaadake seda ja arutlege, kes sellel pildil oliaist on teinud hea valiku ja kes halva. Tasub meeles pidada, et on olemas tegevusi, mis iseenesest polegi halvad, aga võivad ometi osutada halvaks teatud olukordades, kuhu nad ei sobi.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Piibel räägib meile paljudest inimestest, kes pidid oma elus valikuid tegema. Mõnikord olid need targad valikud, mõnikord aga ka rumalad ja mõtlematud. Tänapäevane lugu jutustab sellest, kuidas Saamuel aitas inimestel häid ja arukaid valikuid teha.

Küsi, mida lapsed mäletavad Saamuelist? (Jumal kinkis tema Hannale palve peale; ta kasvas üles templis ja aitas preester Eelit; ta kuulis Jumala häält ennast kutsuvat keset ööd ja Jumal kõneles temaga.) Lisa laste vastustele juurde need faktid, mis lastele meelde ei tulnud.

Lugu jutustades palu lastelt aktiivset reageerimist: teatud sõnade peale peavad nad koos midagi ütleva või tegema. Need sõnad tänases loos on:

Saamuel – hüüame: „Kohtumõistja tuleb!”

Kohtumõistja – lööme parema käe rusikaga vasaku käe pihku ja hüüame: „Õiglus ja kord!”

Vilistid – hüüame: „Bääääää!” ja näitame pikka nina

Iisraeli rahvas – hüüame: „Jumala rahvas!”

Jutustades peaksid vastavalt pausi pidama nende sõnade juures, et lapsed jõuaksid reageerida.

Jutusta lugu:

Sellel väga vanal ajal, millest meie tänane piiblilugu räägib, ei olnud **Iisraeli rahval** veel presidenti ega kuningat, kes oleks rahvast juhtinud. Rahvas oli elanud koos suguvõsade kaupa, suurte peredena, ja igas suguvõsas olid omad vanemad ja targemad inimesed, kes jagasid teistele õpetust ja juhust. Aga varsti hakkas **Iisraeli rahvas** mõistma, et oli vaja kedagi, kellelt kõik suguvõsad võiksid nõu ja abi küsida. Eriti siis, kui oli tegemist suurte ja tähtsate asjadega, kus kogu rahvas pidi ühel meelel olema ja omavahelises kooskõlas tegutsema. Nii valitigi **kohtumõistjad**, kes olid enamasti preestrid ja seetõttu ei andnud nõu mitte iseenese suurest tarkusest, vaid küsisid seda Jumala käest. **Kohtumõistjate** juurde tuldi abi ja vastust otsima, kui oli vaja tähtsaid otsuseid langetada, õigust mõista või ka inimestevahelisi tüliküsimusi lahendada. Nad olid omamoodi valitsejad ja nende sõna usaldati ja kuulati.

Vana preester Eeli, kelle juures **Saamuel** templis elas ja õppis, oli üks ustav ja tubli **kohtumõistja** ja paljud inimesed käisid temalt nõu ja abi saamas. Ta tegi seda tööd täie tõsidusega tervelt nelikümne aastat. Kui **Saamuel** oli meheks kasvanud, sai temastki **kohtumõistja**. Ta oli paljude aastate vältel näinud, kuidas Eeli inimestega räägib ja neile nõu annab ning nende probleeme lahendab.

Ta oli näinud ka seda, kuidas Eeli suurtes ja tähtsates asjades Jumala käest nõu küsis, et seda siis rahvale edasi öelda. Ja ta oli hoolega tähele pannud ja õppinud, mida tähendab olla **kohtumõistja**.

Saamuel oli viimane selle ameti kandja **Iisraeli rahva** ajaloos, sest tema eluajal sai **Iisraeli rahvas** endale esimese kuninga ja sellega muutus kogu valitsemise kord. Aga sellest räägime edaspidi.

Iisraeli rahval oli üks suur ja tõsine vaenlane – rahvas, keda nimetati **vilistiteks**. See rahvas oli saanud Kaananimaale umbes samal ajal kui **Iisraeli rahvas** sinna jõudis ja nad olid väga vaprad ja osavad sõjamehed. **Vilistid** tahtsid kogu Kaananimaad endale vallutada, **Iisraeli rahvas** jälle uskus kindlalt, et Jumal oli selle maa neile andnud. Nii nad siis võitlesid alatasa teineteisega ja kord oli üks rahvas võidukam, kord teine. Ühes lahingus, kus vilistid olid eriti võidukad, juhtus lausa nii, et nad said enda valdusesse Iisraeli rahva seaduselaeka, Jumala kohaloleku sümboli, mida tavaliselt

hoiti templis. Ägedate võitluste ajaks toodi seaduselaegas aga lahinguväljale, et võitlejatel oleks paremini meeles: Jumal on nendega. Kui ükskord vaenlane võidukas oli ja väga ägedasti ründas, jäi seaduselaegas korraks valveta ning vaenlane viiski selle endaga kaasa. Aga see varastatud seaduselaegas ei toonud **vilistitele** õnne. Sellepärast saatsid nad selle ikkagi **Iisraeli rahvale** tagasi.

Aga kõigi nende võitlemistega vahepeal, kui oli rahuaeg, elasid mõlemad rahvad üksteisele üsna lähedal ja nägid seega igapäevases elus üksteise kombeid ja tavasid pealt. Ja nii juhtuski, et **Iisraeli rahvale** hakkasid mõned **vilistite** kombed nii väga meeldima, et nad otsustasid ise ka samamoodi tegema hakata. Mõnikord juhtub nii, et teiste inimeste eluviis tundub huvitavam ja vahvam kui see, mida oled kogu aeg näinud ja millega oled ära harjunud. Nii ehitaski **Iisraeli rahvas** endale uued ja teistsugused templid selleks, et seal kummardada **vilistite** jumalaid.

See pahandas **Saamueli** väga. Ta nägi, kuidas võõraste jumalate kummardamine kõigutas inimeste usku päris Jumalasse ja tema võimsusesse. Ta nägi, kuidas inimesed läksid teistesse templitesse selle asemel, et tulla Jumala templisse. Ja nüüd oli oluline, et tema kui kohtumõistja tuletaks **Iisraeli rahvale** meelde, kes on nende Jumal ja mida ta oma rahvalt ootab.

Saamuel pöördus rahva poole ja tuletas neile meelde: on olemas ainult üks Jumal, keda tuleb teenida, ja võõraste jumalate kummardamine ja austamine tähendab seda, et seda ainsat Jumalat ei peeta kummardamise vääriliseks. „Kui te tahate, et Jumal teie palveid kuuleks ja teid aitaks, siis peate lõpetama võõraste jumalate kummardamise ja pöörduma tagasi oma Jumala juurde,“ ütles **Saamuel** tõsiselt. „Visake minema kõik need jumalakujud, mida te olete kummardama hakanud oma naabrite eeskujul. Tõeline, elav Jumal võib anda teile lõpliku võidu ka **vilistite** üle, aga ta ei tee seda, kui te kummardate tema asemel võõraid jumalaid.“

Kogu **Iisraeli rahvas** kogunes Mispa linna ja **Saamuel** palvetas seal koos nendega ja palus Jumalalt andestust selle eest, et inimesed olid Jumalast eemale läinud teiste jumalate juurde. Aga samal ajal kogunesid linna ümber **vilistid**, kes olid kuulnud, et Iisraeli rahvas on seal koos. Ja Iisraeli rahval oli suur hirm.

„Palveta meie eest, palveta lakkamata,“ ütlesid nad **Saamuile**. „Me kahetseme tõesti südamest, et ei ole usaldanud Jumalat piisavalt. Aga nüüd me paneme kõik oma lootuse Jumala peale.“

Samal ajal kui **vilistid** kogunesid, et linna rünnata, palvetas **Iisraeli rahvas** linnas tõsiselt ja südamest. Ja Jumal kuulis nende palvet. Jumal ajas **vilistite** sõjaväe segadusse, nii et need pidasid kõuemürinat sõjamürinaks ning põgenesid hirmuga võitlusväljalt. **Iisraeli rahvas** ajas neid taga, kuni nad olid nende maa-alalt välja jõudnud. See oli suur ja tähtis võit, mille Jumal oli neile andnud selle tõttu, et nad südamest Jumala poole pöördusid. Ja **Saamuilil** oli suur rõõm sellest, et rahvas oli teinud hea valiku ja pööranud selja võõrastele jumalatele ja võõrastele kommetele.

Saamuel võttis nüüd ühe kivi ja pani selle püsti nagu ausamba, öeldes: „Siamaani on Jumal meid aidanud. Olgu see kivi meile ja meie lastele meeldetuletuseks, et elava Jumala peale tasub loota.“ Ja kogu **Iisraeli rahvas** rõõmustas ja tänas Jumalat.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Kelleks sai Saamuel, kui ta meheks kasvas? (*Kohtumõistjaks.*)

Kuidas kohtumõistjad aitasid inimestel teha õigeid valikuid?

(*Nad küisisid Jumala käest nõu ja andsid siis inimestele teada, mida Jumal ütles.*)

Kas tead veel mõnda kohtumõistjat peale Saamueli? (*Eeli.*)

Kes olid Iisraeli rahva naabrid? (*Vilistid.*)

Kuidas Iisraeli rahvas ja vilistid omavahel läbi said?

(*Nad sõdisid sageli, sest mõlemad tahtsid maad endale.*)

Kas Iisraeli rahvale meeldisid vilistite kombed? (*Jah, eriti nende jumalateenistus.*)

Mis pahandas Saamueli Iisraeli rahva juures?

(*See, et nad hakkasid kummardama vilistite jumalakujusid.*)

Mida Saamuel soovitas Iisraeli rahval teha?

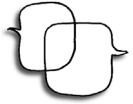
(*Võõraste jumalate kujud ära visata ja kummardada elavat Jumalat.*)

Mis juhtus, kui Iisraeli rahvas kahetses ja palvetas?

(*Vilistid kavatsesid neid rünnata, aga Jumal ajas nad segadusse ja nad põgenesid.*)

Mida Saamuel tegi, et see sündmus meelde jääks?

(*Ta pani ühe kivi püsti märgiks, et siamaani on Jumal meid aidanud.*)

2. Arutelu (sobib suurematele lastele)

Küsi lastelt, kas keegi on neile head nõu andnud ja kuidas nad on sellele reageerinud – kas nad tegid selle järele, kas nad pahandasid nõuandmise peale vms. Kuidas peaks nõu andma, et see tõepoolest aitaks ja tekiks tahtmine selle nõuande kohaselt toimida? Mis on nõuande puhul oluline – kas sellele osutamine, mis on valesti ja halvasti, või hoopis lahendusele osutamine? Mida Saamuel tegi?

3. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame põgeneva vaenlaste sõjaväe.

4. Ristsõnamõistus (vt lisa)

5. Pandimäng

Kõik mängijad annavad pandiks ühe oma isikliku asja. Pandipidaja tõstab üles kellegi pandi ja küsib: „Mis see pant peab tegema?“ Ülesannete ütleja, kes panti ei näe (*istub seljaga pandipidaja poole*), ütleb mingi ülesande (*laula laul, hüppa ühe jala peal, tee naabrile pai vms*), mille pandi omanik peab täitma, et oma panti välja lunastada.

Et mängu paremini tunniga seostada, võib õpetaja ülesanded varem paberilehtedele valmis kirjutada ning ülesande ütleja võtab nende seast. Mida erinevamad ülesanded on, seda põnevam on.

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Õppisime täna, et Jumal annab inimeste kaudu meile tarkust ja nõu, kuidas teha häid valikuid.

Iisraeli rahvas tegi hea valiku ja Jumal andis neile võidu nende vaenlase üle. Nad tänasid selle eest Jumalat.

Mõtleme selle üle, kes on need inimesed meie kõrval, kelle käest võiksime otsida abi ja nõu, kui meil on vaja otsuseid langetada ja valikuid teha. Jumal tahab ka meid aidata, et me oma elu rasketel hetkedel võiksime õigeid valikuid teha.

Palvetame:

„Armas Jumal, me täname sind nende inimeste eest, kes meid on aidanud ja juhitanud. Täname sind iga inimese eest, kelle käest oleme saanud julgustust ja õpetust, kuidas otsustada ja mida teha või tegemata jätta. Aita meil olla tähelepanelikud, et me häid nõuandeid märkaksime ja arvesse võtaksime. Aamen.“

ÕPPETUND 4: KUS ON IISRAELI KUNINGAS?

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jumal valis Sauli oma rahvast juhtima. Saul töötas teenida Jumalat südamest ja ustavalt. Kui me oma elus toimime Jumala seaduste kohaselt, võime olla eeskujuks teistele.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 8-10

Kuldsalm: 1. Saamueli 12:20 “Teenige Issandat kõigest südamest.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Loe 1. Saamueli 8-10.

Saamuel leidis Iisraeli rahva palvel neile juhi, kes oli võimeline koondama rahva kokku võitluses naaberrahvastega, kes ähvardasid nende elu ja vabadust. Jumal juhatas Saamueli Sauli, pikakasvulise ja kena noormehe juurde, kes oli pärit Benjamini suguharust. Saul ei saanud aga avalikku tunnustust kuningana enne, kui oli ennast lahinguväljal juhina tõestanud. Kui Saul võitis vaenlase ja tõestas oma sõjalist jõudu, krooniti ta Jumala ees kuningaks.

Läbi aegade on Jumala rahvast juhtinud tavalised inimesed. Nad on teinud vigu. Nad on vajanud Jumala juhatust samamoodi kui tema andeksandmist. Nad on vajanud pidevat meeldetuletust, et Jumala lastena peavad nad austama ja kinni pidama Jumala seadustest. Kui nad selle unustavad, lähevad asjad halvasti.

Juhtimine – inimese või inimeste grupi õpetamine ja juhatamine otsuste tegemisel ja valikute langetamisel.

Sõnakuulelikkus ja sõnakuulmatus – kellegi õpetuse tähele panemine ja selle kohaselt toimimine – või selle õpetuse tähele panemata jätmine ja teisiti toimimine.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 8:1-22. Iisraeli rahvas ei tundnud end kindlana, kuigi nende tulevik oli Jumala kätes. Kas oled mõnikord püüdnud kontrolli Jumala käest enda kätte saada? Millised olid tagajärjed?

Loe 1. Saamueli 9-10:24. Jumal tegutseb sageli ootamatute inimeste kaudu ja ootamatutel ahetkedel. Saul oli väljas otsimas oma emaesleid ja see teekond lõppes sellega, et talle pakuti Iisraeli esimese kuninga positsiooni. Kas sina oled avatud Jumala ootamatutele pakkumistele?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Mängi mängu „Kes on juht?”. Üks laps läheb ruumist välja. Teised moodustavad ringi ja valivad ühe enda seast juhiks. Juht alustab mingit liigutust (*pea noogutamine, jalaga rütmi löömine, hüppamine vms*) ja teised teevad seda kaasa. Õpetaja kutsub nüüd ukse taha läinud lapse tagasi ja see peab ära arvama, kes on juht. Samal ajal vahelduvad juhi poolt algatatud tegevused ja teised peavad kiiresti kaasa tulema. Kui juht on õigesti ära arvatud, läheb tema ukse taha arvajaks.

Kui lapsi on vähe, siis võid sedasama mängu mängida ilma äraarvajata, lihtsalt keegi on juht ja teised matkivad tema liigutusi.

Kui olete mõnda aega mänginud, siis küsi lastelt:

Kuidas te teadsite, mida teha? (*Vaatasime juhti.*)

Kuidas oli võimalik juht ära arvata? (*Tuli hoolega vaadata, kes hakkab liigutust esimesena tegema.*)

Mida te arvate, millest räägib tänane piiblitlugu? (*Mõnest juhust.*)

2. TEEMA KÄSITLUS:

Tuleta lühidalt meelde, kuidas Saamuelist sai kohtumõistja.

Jutusta lugu:

Aeg oli edasi läinud ja Iisraeli rahvas elas teiste rahvaste kõrval Kaananimaal. Saamuel oli olnud kohtumõistjaks juba palju aastaid. Ta oli aus ja jumalakartlik mees. Rahvas elas rahu ja Saamueli kohtumõistmine aitas neil oma igapäevaseid probleeme lahendada. Iga kord, kui rahvas vajab nõuannet, läks Saamuel nende probleemiga Jumala ette palvesse ja otsis abi. Siis viis ta Jumala nõuanded rahvale ja aitas keerulisi olukordi lahendada.

Aga kui Iisraeli rahvas ringi vaatas, nägid nad, et kõigil teistel rahvastel on valitsejaks kuningad. Kuningas tundus olevat midagi paremat ja suuremat kui kohtumõistja. Ilma kuningata rahvas ei olnudki justkui päris rahvas.

Saamuel hakkas juba vanaks jääma ja nüüd ta õpetas oma poegi, et nendest võiksid saada järgmised kohtumõistjad – just samamoodi, nagu preester Eeli oli kord teda ennast õpetanud. Aga Saamueli pojad ei olnud sama ausad ja jumalakartlikud mehed nagu nende isa. Ja nende katsed kohut mõista ei olnud rahva silmis väga edukad ega usaldusväärsed.

Ühel päeval tulid Iisraeli rahva vanemad Saamueli juurde ja ütlesid: „Saamuel, sa peaksid hakkama tuleviku peale mõtlema. Sa oled juba vana mees. Aga su pojad, keda sa kohtumõistjateks õpetad, ei käi Jumala teedel nii nagu sina. Nad ei ole usaldusväärsed oma kohtumõistmises. Nad ei küsi nõu Jumala käest, nagu oleks õige ja hea teha, ja nad otsivad sageli omakasu selle asemel, et ausalt olukordi lahendada. Meile on vaja kuningat, nii nagu on kõigil teistel rahvastel meie ümber. Kuningas suudaks olla õiglane ja lahendada kõik meie probleemid. Anna meile kuningas!”

Saamueli meelest ei olnud see kuninga-mõte küll üldse mingi hea mõte. Mitte sellepärast, et ta oleks kindlasti tahtnud oma poegi kohtumõistjatena näha. Ta mõistis ise ka, et ta pojad ei saanud selle asjaga päris hästi hakkama ja ei olnud ka alati väga huvitatud ausast kohtumõistmisest. Mõnikord juhtub nii, et lapsed küll õpivad ja proovivad sedasama tööd, mida nende vanemad teevad, aga see ei sobi neile ega huvita neid. Aga tervet suurt rahvast juhtida ei saa see, kes juhtimisest huvitatud ei ole ja sellega hästi toime ei tule.

Saamueli meelest oli kuninga-mõte eriliselt paha aga sellepärast, et see näitas, kuidas inimesed tegelikult ei usaldanud piisavalt Jumalat ja tema juhtimist.

„Jumal on ju teie kuningas,” ütles Saamuel rahva vanematele. „Miks te nõuate veel mingit maapealset kuningat? Seda pole teile vaja. Jumal on teie kuningas!”

Aga rahva vanemad ei jätnud nii kergesti oma mõtet katki. „Anna meile kuningas!” ütlesid nad.

Saamuel pöördus nüüd Jumala poole. Ta lootis, et Jumal keelab sellise mõtte lihtsalt ära ja siis ei ole enam midagi rohkem arutada. Aga Jumal ütles Saamuelile: „Ega see rahvas sinu ja sinu kohtumõistmise vastu ei mäss, nad mässavad minu vastu! Ma olen seda ikka ja jälle näinud, kuidas inimesed

unustavad kergesti ära kõik hea, mida mina neile teen, ja tahavad ise oma asju korraldada. Kuula, mida nad sinult nõuavad ja anna neile kuningas – aga selgita neile ka ära, mida see nende jaoks tähendab, kui neil on oma kuningas. See toob nende jaoks kaasa palju tõsiseid kohustusi.”

Saamuel püüdis nüüd rahva vanematele veelkord asja selgitada. Ta rääkis neile pikalt, mida kuningavõim tulevikus nende jaoks kaasa toob – nende pojad võetakse kuninglikku sõjaväkke; nende tütardest saavad salvisegajad, küpsetajad ja keetjad kuninga õukonnas; nende põldude saagi ja varanduse pealt hakatakse võtma kuninga ja tema õukonna ülalpidamiseks makse ja kuninga heaks töötamine muutub nende elu osaks. „Te peate olema temale sulasteks ja kui te siis hüüate Jumalat appi, ei vasta ta teile, sest te ise olete nõudnud endale kuningat,” hoiatas Saamuel.

Aga ükski hoiatus ei aidanud. Ja kui Saamuel uuesti Jumala poole pöördus nõu saamiseks, ütles Jumal: „Kuule nende häält ja pane neile kuningas!”

Saamuel oli kogu oma elu olnud Jumalale kuulekas. Ja seepärast ta lubas rahva vanematele, et otsib Jumala abiga neile ühe tõeliselt väärika kuninga, ja igaüks läks selle lubaduse peale oma linna tagasi.

Üsna varsti andiski Jumal Saamuelile märku, et järgmisel päeval tuleb tema juurde mees Benjamini suguharust, kes Jumala silmis on just see õige mees Iisraeli rahva kuningaks saama. See mees ise seda veel ei teadnud, aga Jumal oli teda juba mõnda aega tähele pannud. Jumal teeb oma plaane väga pikalt ette ja küllap oli see noor mees Jumalale silma hakanud oma õige ja hea elu- ja mõtteviisi tõttu.

Selle noormehe nimi oli Saul. Saul oli ühe rikka mehe Kiisi poeg, ilus noor mees, kes oli väga pikka kasvu. Põhjus, miks ta just sellel päeval Saamueli juurde tuli, oli aga järgmine:

Ühel päeval saatis Sauli isa teda koos ühe sulasega karjast kadunud emaesleid otsima. See oli pikk ja väsitav teekond läbi mitme maakonna ja hoolimata pikast teest nad ei leidnud mitte kusagilt neid kadunud eesleid. Viimaks, kui juba mitu päeva oli teel oldud, arvas Saul, et on aeg koju tagasi pöörduda. Ta mõtles, et isa hakkab võibolla viimaks tema pärast rohkem muretsema kui mingite kadunud eeslite pärast. Aga ta sulane soovitas veel enne jumalamehe Saamueli juurest läbi minna, kes elas sealsamas, et ehk oskab tema neid juhatada. Kui nad siis Saamueli järele küsisid, said nad teada, et ta on koos rahvaga jumalateenistust pidamas ja nad läksid sinna.

Niipea kui Saamuel Sauli nägi, sai ta Jumalalt väga selge märguande: siin ongi see tulevane Iisraeli kuningas, kes peab valitsema mu rahva üle!

Aga Saamuel ei öelnud seda Saulile otsesõnu välja; ta kutsus Sauli oma koju ja pakkus talle süüa ja öömaja ning ütles talle siis: „Need sinu kadunud emaeslid, need on juba leitud, nii et ära nende pärast rohkem muretse. Ja eks peakski ju kõik väärtuslik Iisraelis nüüdsest sinule kuuluma?”

Saul ei saanud millestki aru. Vastuvõtt oli olnud aupaklik ja teda oli koheldud eriliselt nagu mõnd suursugust inimest. „Minu suguvõsa on ju kõige vähem tähtis Iisraelis, miks sa nõnda räägid?” küsis ta hämmastunult. Aga Saamuel ei selgitanud rohkem midagi, ta pani Sauli aukohale istuma ja andis talle parimad lihatükid söömiseks.

Hommikul läks Saamuel Sauli saatma ja kui nad linna serva jõudsid, saatis Saamuel Sauli teenri ees minema. Nüüd alles rääkis ta Saulile, milline oli Jumala plaan tema elu jaoks. Ja selle märgiks, et tegemist on tõesti Jumala otsusega, võttis Saamuel õlikruusi ja valas õli Saulile pähe. See oli tolleaegne komme austuse avaldamiseks ja ühtlasi Jumala õnnistuse märk. Saamuel ütles Saulile ka seda, et Jumal ise annab talle oma vaimu ja muudab tema südant selliselt, et Saulist saab õige ja hea kuningas.

Saul pöördus koju tagasi ega rääkinud kellelegi, mida Saamuel oli talle öelnud.

Peagi kutsus Saamuel kogu Iisraeli rahva Mispa linna kokku ja lubas anda neile kuninga. Kui suur rahvahulk seal ootuses seisis, palvetati ja võeti loosi ning loos langes Benjamini suguharule. Siis võeti uuesti loosi ja loos langes Saulile, Kiisi pojale. Aga Sauli ei leitud kusagilt – ta oli ennast ära peitnud. Kui ta viimaks üles leiti, toodi ta kohale ja nii ta siis seisis seal – ilus ja tugev ning lausa peajagu kõigist pikem. Ja Saamuel ütles rahvale: „Kas te näete, kelle Issand on valinud? Sest tema sarnast ei ole kogu rahva seas.” Saul seisis ja tegi oma südames otsuse olla tark ja õiglane kuningas ning juhtida ja kaitsta oma rahvast. See oli ilus hetk.

Ja kogu rahvas hõiskas: „Elagu kuningas!”

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Mida Iisraeli rahva vanemad tulid Saamueli käest küsima? (*Kuningat.*)

Miks nad tahtsid kuningat saada? (*Nad teadsid, et Saamuel ei ela enam kaua. Saamueli pojad ei olnud head kohtumõistjad ja kõigil ümberkaudsetel rahvastel olid kuningad.*)

Miks Saamuel oli kuninga andmise vastu?

(*Ta ütles, et Jumal on nende kuningas ja teist kuningat pole vaja.*)

Mida Jumal ütles Saamuelile? (*Jumal ütles, et ta peaks rahva soovi kuulda võtma.*)

Kelle Saamuel Iisraeli rahvale kuningaks valis? (*Sauli.*)

Kuidas Saamuel teadis, et just Saul on õige mees kuningaks? (*Jumal näitas talle, keda valida.*)

2. Mäng „Muutuvad reeglid” + Arutelu

Mäng muutub üha raskemaks, kuna reeglid kogu aeg muutuvad. Lapsed seisavad mängujuhist teatud kaugusel, nende ja mängujuhi vahel on maas mingi eseme (*õhupall, pappkarp vms*). See, kelle nime mängujuht nimetab, võtab maast eseme ja toob selle mängujuhi kätte. Esimesed paar last võivad tuua selle lihtsalt niisama, hoides seda ühe või kahe käega vms. Seejärel hakkab mängujuht kehtestama üha uusi kitsendavaid reegleid, näiteks:

Võid kasutada ainult vasakut kätt.

Võid hoida eset ainult kahe sõrmega.

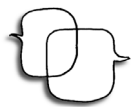
Võid puudutada eset ainult parema jalaga.

Võid puudutada eset ainult vasaku jalaga.

Sa ei või eset puudutada ei jalgade ega kätega. Jne.

Kui mäng lõpeb (suuremate laste puhul võibolla sellepärast, et reeglid teevad võimatuks ülesande täitmise), arutlege, mida lapsed tundsid. Reeglite muutumine võib olla hirmutav ja teha elu raskeks. Jumal seab meie ellu aga reeglid, mis ei muutu, ja seetõttu on need meile toeks. Jumala reeglid aitavad meil üksteisega rahu elada.

Võite üheskoos panna kirja reeglid, mida tahate järgida oma pühapäevakoolirühmas, et kõigil oleks siin hea ja turvaline olla. Omaette tegelus oleks nende üheskoos kokku lepitud reeglite posteriks kujundamine, et see siis klassiruumi üles riputada.

3. Arutelu

Räägi lastega juhtidest ja juhtimisest. Kas nad teavad, kes juhib nende linna, maakonda, valda?

Kuidas see juhtimine käib? Miks on rahvale tänapäeval juhte vaja? Mis juhtub, kui juhid ei tee asju õigesti?

Tuleta lastele meelde, et Piibel õpetab meid palvetama oma juhtide eest, nii ütleb Paulus 1. Timoteose 2:1-2 “Ma kutsun siis üles anuma, palvetama, tegema eestpalveid ja tänupalveid kõigi inimeste eest, kuningate ja kõigi ülemuste eest, et me võiksime elada vaikset ja rahulikku elu kõiges jumalal kartuses ja vääriskuses.”

4. Mõistatus (vt lisa)

Otsi üles kadunud eesel.

5. Meisterdamine (vt lisa)

Valmistame kuninga nuku.

6. Laul “Jeesus, võta mu käed” (VL 573)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Palveta:

„Tänu sulle, Jumal, et sa õpetad meid ja annad meile reeglid, kuidas sõbralikult üheskoos elada. Tänu sulle juhtide eest, kes annavad meile eeskujuga ja aitavad meil oma elu korraldada. Me tahame palvetada oma linna, küla, valla/ juhtide eest, et nad oma tööd võiksid hästi teha. Ole sina ise neile juhiks ja õpetajaks. Aamen.”

ÕPPETUND 5: KARJAPOISS TAAVET

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTEVALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Jumal valis Taaveti, tavalise karjapoisi, Iisraeli rahva uueks kuningaks. Jumal võib valida tähtsate ülesannete täitmiseks lihtsaid inimesi.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 16:1-13
Psalm 23:3-7

Kuldsalm: 1. Saamueli 16:7 “Inimene näeb, mis on silma ees, aga Issand näeb, mis on südames.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Iisraeli rahvas nõudis endale kuningat nagu naaberrahvastel, kuigi see ei olnud Jumala tahtega kooskõlas. Aga Jumal lubas sellel ometi sündida ja näitas ka kätte, kellest võinuks Iisraeli rahvale hea ja väarikas kuningas saada. See mees oli Saul, Kiisi poeg Benjamini suguharust. Saamuel võidis Sauli kuningaks. Jumal oli kõigiti valmis andma oma abi ja õnnistust Saulile, aga Saul hakkas kuningaks saades hoopis enam ja enam lootma omaenda jõu ja tarkuse peale ning ei kuulanud enam Jumalat. Kui Saamuel püüdis talle meelde tuletada, mida Jumal temalt ootab, ei võtnud Saul tema sõnu kuulda. Piibel ütleb, et Jumal kahetses, et ta oli teinud Sauli Iisraeli kuningaks (1Sm 15:35). Ja nii juhtuski, et Jumal juhatas Saamueli Iisai peresse, öeldes talle ette ära, et just selle pere poegade seas on uus kuningas Iisraeli rahvale. Ja see uus kuningas oli nooruke karjapoiss Taavet, kelle Saamuel pidi Jumala korraldusel võidma kuningaks, kuigi eelmine kuningas Saul oli alles troonil.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 16:1. Kas oled mõnikord olnud kurb ja peaaegu nagu leinamas millegi pärast, mis on elus varesti läinud ja sul puudub võimalus seda parandada? Jumal ütles Saamuelile, et ta peab leinamise lõpetama ja eluga edasi minema. Mõtle sellele väärtuslikule ajale, mis on sinul kulunud leinamiseks – ja kõigele sellele heale, mida oleksid võinud selle ajaga teha! Võta Jumala nõuanne ka oma ellu vastu.

Loe 1. Saamueli 16:2-10. Saamuelil olid omad ootused selle kohta, kuidas peaks üks kuningas välja nägema. Kindlasti oli siin oma osa ka tema mälestusel sellest, kuidas nägi välja kuningas Saul – võibolla talle isegi tuli silme ette see eriline hetk, kui Saul, kelle peale oli liisk langenud, toodi peidupaigast välja ja ta seisis seal rahva ees, ilus pikk mees, peajagu teistest pikem! Mõtle sellele, kas ja kuidas sina oled alahinnanud inimesi kas nende välimuse pärast või mõnede muude omaduste pärast, mis ei vasta sinu ootustele. Jumalal on sulle täna selle kohta midagi olulist öelda.

Loe 1. Saamueli 16:11-13. Mõtle üllatusele, mis kõiki kohalolijaid tabas, kui karjapoiss – kõige noorem poeg, alles lapseohtu, osutus otsitud kuningaks. Mõtle kõigile neile lastele, keda sa õpetad – Jumal võib sind üllatada ka nende kaudu.

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Piibel räägib karjastest väga palju, üle 100 korra on seda sõna Piiblis kasutatud. Piibel räägib ka sellest, et Jeesus on meie jaoks hea karjane. Karjaseamet on üks väga vana amet. Palju aastasadu enne seda, kui Jeesus siia maailma sündis, olid karjased juba tegemas oma tööd, mis oli tähtis ja keeruline.

Karjase ülesanne oli kogu karja eest hoolt kanda päeval ja ööl. Lambad on üsna abitud loomad, kes vajavad hoolt ja juhatamist, et üleüldse ellu jääda. Karjaste ülesanne oli juhatada kari värske rohuga karjamaale, kusjuures lammastel oli sageli kiusatus teelt kõrvale minna ja seda tuli hoolega jälgida, et ükski lammas kaduma ei läheks. Karjane pidi oma karja ka metsloomade eest kaitsma.

Karjane tundis tavaliselt iga üksikut lammast oma karjas. Ka lambad tundsid oma karjast ning tulid tema häälekõla peale kohale, kui neid kutsuti. Sageli mängis karjane karjas olles mingit muusikariista – flööti või kannelt. Karjased võisid olla nii mehed kui naised, nii lapsed kui täiskasvanud. Aga kuigi nende töö oli väga tähtis töö, olid nad enamasti vaesed inimesed.

Suurtes peredes, kus kari oli põhiliselt oma pere vajaduste katmiseks, oli karjase-amet sageli nooremate laste tööks, keda veel tõsisemate tööde juurde ei lubatud. See oli nii ka Eestimaa taludes.

Küsige oma vanaemadelt-vanaisadelt, võibolla keegi neist on ka lapsena karjapoiss või karjatüdruk olnud.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Täna räägime ühest karjapoisist, kellest on Piiblis kirjutatud. Aga enne tuletame meelde, kuidas oli lugu Iisraeli rahva kuningaga.

Iisraeli rahvas tahtis ju endale nii kangesti kuningat, et neil oleks ka nii, nagu naaberrahvastel. Ja viimaks nad saidki kuninga – Iisraeli rahva esimeseks kuningaks valiti Saul. Saul oli tore ja tubli mees, ilusa välimusega, peajagu kõigist pikem ja vahva sõjamees. Jumal õnnistas teda ja õpetas teda ning kõik paistis hästi minevat. Aga mõnikord juhtub nii, et kui asjad lähevad hästi, ununeb Jumal ära. Nii oli ka Sauliga. Ta hakkas uskuma, et ta ongi nii tore ja tubli mees ning kuningas veel pealegi – et ta saab kõigega ise ja omal jõul hakkama. Ja isegi kui ta oli valmis Jumalale tänu tooma oma suure võidu eest naaberrahva vilistite üle, oli ta selle tänutoomise juures nii kärsitu, et ei jõudnud ära oodata preester Saamueli, vaid pidas ise omal kombel jumalateenistuse ära ja tõi ise omal kombel ka oma tänuohvri. Miks ka mitte – ta oli ju kuningas! Kes võis teda keelata või kritiseerida? Kui siis Saamuel teda noomis, et ta Jumala korraldustest oli üle astunud, ei saanud Saul justkui päriselt arugi, mis valesti oli. Ta oli iseenda meelest juba nii tähtis, et ta arvas: ta ei vaja enam enda kõrvale kedagi teist. Isegi Jumalat mitte. Küllap ta oli ära unustanud, et kuningavõim oli tema kätte antud Jumala poolt.

Jumal andis talle ikka veel jätkuvalt võite ja edu – alles siis, kui Saul viimaks võidusaagi juures ahneks läks ja jälle Jumala korraldusi ei kuulanud, pidi Jumal otsuse langetama: see kuningas ei ole jumalakartlik kuningas. See kuningas ei täida oma ülesannet õigel viisil.

Piibel ütleb meile, et Jumal kahetses, et ta oli Sauli kuningaks teinud. Asjad Iisraelis olid ikka päris hullud.

Ühel päeval ütles Jumal prohvet Saamuelile: „Nüüd on minul küll mõõt täis. Saul ei kuula mu sõna ega soovitusi enam üldse. Iisraelile on kohemaid vaja uut kuningat – mine ja pühitse uus kuningas!“

„Oota nüüd natuke,“ ütles Saamuel. „Selline asi ei meeldi kuningas Saulile kohe kindlasti mitte. Mis siis juhtub, kui ta teada saab, kuhu ma lähen?“

„Me ei pane seda kavatsust suure kella külge. Hoiä asi saladuses ja mine lihtsalt Petlemma. Sa võid kõigile öelda, kes sinult küsivad, et sa kavatsed seal erilist jumalateenistust pidada. Aga kui sa oled kohale jõudnud, pühitse uus kuningas ametisse,“ õpetas Jumal.

Saamuel ei olnud väga kindel selles, et tal õnnestub teele minna päris ilma kuningas Sauli teadmata.

Aga ta oli väga kindel selles, et tahab olla sõnakuulelik Jumalale. Nii ta siis lahkus vaikselt linnast ja asus teele Petlemma poole. Midagi ei juhtunud ja keegi ei takistanud teda.

Petlemma linna vanemad nägid teda juba kaugelt ja tulid talle vastu, küsides pisut murelikult:

„Kas sa tuled rahuga?“ See oli ehk natuke imelik küsimus, aga asi oli ju selles, et Saamuel oli olnud kohtumõistja, nagu te mäletate. Kohtumõistja pidi mõnikord ka väga tõsiste asjadega tegelema ja inimesi noomima ja isegi karistama. Sellepärast tegi tema nägemine natuke hirmu. Aga seekord rahustas Saamuel vanemaid ja ütles: „Ma tulen rahuga. Ärge kartke. Ma olen tulnud selleks, et pida-da üht väga erilist jumalateenistust Iisai kodus. Te kõik olete sinna teretunud!“

Kui Saamuel Iisai majja jõudis, ütles ta: „Jumal on valinud uue kuninga. See on üks sinu poegadest. Kutsu nad kõik kohale. Jumal ise ütleb siis mulle, kui nad kõik siin on, kes nendest kuingaks peab saama.“

Iisai oli väga elevel ja rõõmus. Üks tema poegadest saab kuningaks! Ta kutsus kohe oma pojad kokku. Üksteise järel astusid Iisai pojad Saamueli ette. Igaüks neist oli pikk ja sirge rühiga ja kena.

„Mind ei peta ära nende kena välimus,“ ütles Jumal vaikselt Saamueli. „Mina ei vaata ainult seda, mida inimese silm tavaliselt vaatab. Mina näen ka seda, mis on silma eest varjatud. Mina näen otse inimese südamesse.“

Seitse noort meest kõndis niimoodi Saamueli eest läbi ja Saamuel kuulatas hoolega, millal Jumal talle ütleb, et just see noormees tuleb kuningaks pühitseda ja tema pea õliga võida. Aga Jumal ei andnud neist ühegi puhul märku, et tegemist on valitud kuningaga.

Saamuel pöördus viimaks Iisai poole ja küsis: „Kas nüüd on kõik? Kas kõik su pojad on siin?“

„Tegelikult on küll üks veel, see meie pere kõige noorem, aga tema karjatab parasjagu lambaid,“ ütles Iisai.

„Saada kohe keegi talle järele,“ ütles Saamuel. „Me ei istu enne lauda, kui ka tema on siia jõudnud.“

Aga oma südames hakkas Saamuel vaikselt muret tundma. Kui Jumal ei valinud välja ühtegi nendest tublidest ja kenadest noortest meestest, siis miks peaks ta valima kuningaks karjapoisi, kes on ka alles üsna nooruke?

Niipea kui Taavet, Iisai noorim poeg, Saamueli ette astus, kuulis Saamuel Jumala selget korraldust:

„Võia ta kuningaks, tema on see õige!“ Saamuel võttis õli ja valas selle Taavetile pähe tema isa

ja vendade ees. See oli kõigile märgiks, et Taavet ongi Jumala poolt valitud uus kuningas. Jumal õnnistas Taavetit ja oli temaga igas olukorras. Saul oli ikka veel kuningas, aga tema järglane oli juba välja valitud ja Jumala hea käsi oli temaga.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Miks otsustas Jumal Sauli asemele uue kuninga panna? (*Saul ei olnud Jumalale sõnakuulelik.*)

Mida arvas Saamuel Iisai poegade kohta? (*Ta pani tähele, kui kenad ja pikad noormehed nad kõik olid ja oli kindel, et Jumal on kellegi neist välja valinud.*)

Kus oli Taavet, kui Saamuel Iisai majja tuli? (*Taavet hoidis väljal karja.*)

Kellele Jumal osutas kui uuele kuningale? (*Jumal näitas Taaveti peale.*)

Miks Taaveti valimine kõigile üllatuseks oli? (*Taavet oli kõige noorem ja alles karjapoiss.*)

Mida sina arvad, miks Jumal just Taaveti välja valis? (*Kuula kõiki vastuseid. Siis tuleta meelde, mida Jumal Saamuelile ütles: Jumal näeb seda, mis on südames. Jumal otsis kedagi, kelle süda oli puhas ja Jumalale avatud.*)

2. Mäng “Anna kroon edasi”

Valmista paksemast paberist kroon, mida saab pähe panna. Võite selle ka koos lastega enne mängu alustamist valmistada. Sa vajad CD-mängijat või makki, et muusikat lasta. Lapsed istuvad ringis. Selgita, et sel hommikul, kui Taavet karja läks, ei aimanud ta, et sel päeval saab temast kuningas. Aga oma südames palus ta Jumalat nagu ta seda iga päev oli teinud ja Jumalal olid temaga omad plaanid. Meist kõigist ei saa küll kuningaid või presidente, aga me võime omas südames Jumalat paluda ja teada, et Jumalal on meiega omad head plaanid. Igaüks meist on Jumala silmis eriline. Mäng algab sellega, et muusika hakkab mängima ja lapsed hakkavad krooni edasi andma, pannes selle pähe endast paremal istuvale lapsele. Kui muusika vaikib, tuleb see laps, kelle pähe kroon sel hetkel jäi, ringi keskele ja kõik ütlevad kooris:

“Kristit (*lapse nimi*) näeme ringi sees,
Jumal mõtleb temale.
Seest ja väljast iga päev
Jumal tema elu näeb.”

3. Mäng “Kes jõuab kiiremini”

Karjalapsel peavad olema kiired jalad. Järgnev mäng on selleks hea harjutus:

Lapsed võtavad paaridesse, minuti jooksul peab üks paariline teisele külge panema võimalikult palju pesulõkse. Pesulõksud on kõik põranda keskel kausis, lapsed seisavad eemal. Korraga võib iga mängija võtta ainult ühe pesulõksu. Kui minut on läbi, loetakse pesulõksud üle, võitja on see, kes paarilisele kõige rohkem lõkse külge jõudis panna. Seejärel vahetatakse pooli - see, kes enne lõkse külge pani, on nüüd “pesunõör”.

4. Mäng “Kivinips”

Seda mängu mängisid Eesti lapsed karjas olles eelmise sajandi esimesel poolel.

Tarvis on viit võimalikult ühesugust sõrmeotsa suurust kivikest. Mängijal on üks kivi maas, ta viskab teise õhku, haarab maas oleva kivi ja püüab samasse pihku ka õhus oleva kivi. Kui see õnnestub, siis järgmiseks paneb ta maha kaks kivi, viskab kolmanda kivi õhku, haarab maasolevad kaks kivi ning püüab ka õhus oleva kivi samasse pihku. Ja nii ka kolme ja nelja kiviga. Kui mängijal haaramine-püüdmine ebaõnnestub, on järgmise lapse kord mängida. Võidab see, kes esimesena saab hakkama nelja kivi haaramise ja viienda püüdmisega.

5. Meisterdamine (vt lisa)

Krooni valmistamine.

6. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame karjamaa ja lambad.

7. Mõistatus (vt lisa)

Uurime Piiblit.

8. Laul “Ma olen väike karjane” (VL 559)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Tuleta lastele meelde, mida Jumal ütles Saamuelile: Jumal näeb inimesi teistmoodi kui meie, sest tema näeb inimeste südameid. Me võime usaldada Jumala otsuseid ja valikuid.

Palveta:

„Jumal, me rõõmustame selle üle, kui hästi sina meid tunnend – sa tunnend meie välimust ja meie sisemust. Aita meil ära tunda, milline on sinu plaan meie elu jaoks. Aamen.”

ÕPPETUND 6: KANDLEMÄNGIJA TAAVET

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Taavet kasutas oma muusikaandi, et Jumalat kiita ja inimesi aidata. Meie võime kasutada oma talente, et Jumalat kiita ja inimesi aidata.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 16:14-23
Psalm 98:1, 4-6

Kuldsalm: Psalm 98:4 "Hõisake Issandale, kogu ilmamaa."

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Sauli hing oli väga rahutu. Ta oli olnud Jumalale sõnakuulmatu ja nüüd ei suutnud ta kuidagi rahu leida ega saanud öösiti magada. Teda rahustas mõningal määral muusika ja seetõttu ta palus oma teenreid leida keegi, kes võiks talle mõnd pilli mängida. Teenrid soovitasid Taavetit, sedasama karjapoissi, kelle Jumal oli valinud saama uueks kuningaks. Nii juhtuski, et hetkel võimul olevat kuningat tuli teenima tulevane kuningas.

Äsja nägime Taavetit noore karjapoisina oma pere keskel Petlemmas. Täna astub ta meie ette kandlemängijana kuningas Sauli õukonnas. Tema lugu on inspireeriv. See räägib meile, kuidas tavaline väike poiss saab suureks ja vägevaks, kuid jääb samas ustavaks Jumalale.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 16:18-23. Kuningas Saul avastas Taaveti erilise ande ja võttis ta oma teenistusse. Kui inimesed leiavad su üles mingite talentide otsinguil, kuidas sa ennast tunnend? Kas sul on hea meel või arvad sa, et sind kasutatakse ära? Kõik meie anded ja oskused on kingitus Jumalalt. Kas sa näed oma andeid kui midagi, mis kohustab sind neid teenimistöös rakendama?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Kirjuta järgnevad laused suures kirjas eraldi paberitükkidele:

Saul oli Iisraeli kuningas.

Saul ei olnud kuulekas Jumalale.

Jumal otsustas valida uue kuninga.

Jumal saatis Saamueli Petlemma linna.

Iisai tõi oma pojad Saamueli ette.

Jumal ei valinud kedagi Iisai esimese seitsme poja hulgast.

Iisai saatis kellegi oma noorimat poega karjamaalt koju tooma.

Jumal valis Taaveti Iisraeli uueks kuningaks.

Saamuel võidis Taaveti kuningaks.

Anna igale lapsele üks lause (segatud järjekorras). Seejärel palu neil oma laused ette lugeda ja seista ritta nii, et lausetest moodustub lugu.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Taavet oli karjapoiss Petlemmas. Mõnikord pidi ta pikka aega olema ainult oma lammastega koos ja ei kohanud ühtki inimest. Siis tundis ta ennast üksikuna. Aga Jumal oli talle andnud erilise ande – muusikaande. Taavet mängis kannelt ja tegi ise laule. Ja kui ta niimoodi mängis ja laulis, siis unustas ta täitsa ära, et on üksinda. Tema kannel oli talle sõbraks ja andis talle tegevust. Ja lammastele meeldis muusika ka väga – see rahustas neid. Täna loo kuuleme, kellele Taaveti kandlemäng veel meeldis.

Jutusta lugu:

„Käi minema! Kas sa ei suuda midagi õigesti teha!?” karjus kuningas Saul oma teenrile. Kuningas oli vihane, aga ta ei olnud päris kindel, kelle peale just. Saamuel oli äsja tema juurest lahkunud. Väga tõsiselt oli Saamuel kuningale rääkinud sellest, et Jumal ei ole temaga kuningaametis rahul. Jumal oli lausa pahane kuningas Sauli peale ja kavatses seada ametisse uue kuninga.

Saul porises ja torises omaette. Ta teadis ju küll, et oli olnud Jumalale sõnakuulmatu. Aga tal olid olnud selleks omad põhjused. Pealegi oli ta ju kuningas, kõige kõrgem. Ta võis teha, mida tahtis. Mis õigus oli Jumalal uut kuningat otsida? Saulile meeldis väga kuningas olla. Tal oli tunne, et mõnikord oli tal õnnestunud olla isegi väga hea kuningas.

Mil iganes Saul mõtles selle peale, et keegi teine võiks saada kuningaks, tegi see teda väga vihaseks. Ja kui ta vihaseks sai, siis ta tegi omas vihas vihaseid asju ja mõnikord tegi ka kellelegi haiget. Aga kõigi nende vihaste asjade tegemine ei vähendanud tema viha üldsegi. Ta ei tundnud ennast pärast seda paremini. Tegelikult ta tundis ennast hoopis palju hullemini kui enne. Ja varsti oli nii, et mitte miski, mida ta tegi või ütles, ei pannud teda ennast paremini tundma. Ta ei suutnud midagi süüa.

Ta ei suutnud silmatäitki magada. Ja mitte keegi ei tahtnud enam olla temaga isegi mitte ühes ruumis. „Üks asi, mida sa vajaksid, on ilus vaikne muusika,” ütles üks ustav teener ühel päeval. „Muusika võib tõesti panna sind ennast paremini tundma.”

„Ma olen valmis proovima mida tahes,” ütles kuningas. „Kas sa tunned kedagi, kes võiks sellist ilusat vaikset muusikat mängida?”

„Ma olen kuulnud, et Iisail on üks poeg, kes oskab väga hästi kannelt mängida. Ta on ka väga vapper ja kena noormees ning ühtlasi tubli sõjamees. Ja ta on mees, kellega on Jumal,” ütles teener.

„Hmm,” mõtles kuningas Saul, „kui Jumal on selle noore mehega, siis võibolla läheb nii, et kui ta minu juures on, ei olegi Jumal enam nii pahane minu peale.”

Nii saatiski kuningas Saul Petlemma Iisai juurde oma saadiku sõnumiga: „Saada minu juurde oma poeg Taavet, kes kannelt mängib. Mul on teda hädasti vaja oma teenistusse.”

Iisai oli üsna üllatunud, et kuningas oli tema pojast ja tolle pillimänguuskusest kuulnud.

Aga kuninga käsk oli kuninga käsk ja nii saatiski Iisai oma poja kuningapalee poole teele. Ta võttis eesli ja ladus selle selga koorma toidumoonast oma poja jaoks ning kingitustest kuninga jaoks. See oli ju ikkagi suur au, et kuningas isiklikult oli Taavetile käskjala järele saatnud ja teda oma teenistusse kutsus.

Nii saigi karjapoiss Taavetist kandlemängija Taavet. Mil iganes kuningas Saul tundis, et suur viha kipub südamesse, kutsus ta Taaveti enda juurde ja käskis mängida. Ja Taavet mängis ja laulis – võibolla nii mõnigi kord neid sõnu, mis on meie Piiblis kirjas Taaveti laulude nime all, nagu näiteks:

Looda Issanda peale ja tee head,
 ela oma maal ja pea ustavust!
 Olgu sul rõõm Issandast;
 siis ta annab sulle,
 mida su süda kutsub! (Psalm 37:3-4)

Kuningas istus ja kuulas ja pani mõnikord silmadki kinni tundes, kuidas rahu tuleb südamesse ja viha läheb üha vähemaks ja vähemaks. Taavetil oli ka hea meel näha, kuidas tema muusikast suurele kuningale silmanähtavalt abi oli.

Mõni aeg hiljem saatis kuningas Saul uuesti Iisaile sõna, öeldes: „Lase oma pojalt Taavetil jäädagi mu teenistusse, temast on mulle palju abi!” Ja Taavet elas kuninglikus palees ning mängis kuninga kannelt, nii et kuningal läks süda kergemaks ja rõõmsamaks. Kuningas Saul ei osanud muidugi aimatagi, et see kena kandlemängija poiss ongi seesama Jumala poolt välja valitud tulevane kuningas, kellest Saamuel oli talle rääkinud.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Milline oli Taaveti eriline talent? *(Ta oskas kannelt mängida ja laule luua.)*

Kuidas Taavet oma talenti kasutas? *(Ta laulis ja mängis Jumalale kiituseks ning laulis ja mängis ka selleks, et teisi inimesi rõõmsaks teha.)*

Miks kuningas Saul Taaveti oma paleesse kutsus? *(Ta tahtis, et Taavet talle kannelt mängiks.)*

Kas see oli viimane kord, kus Taavet paleesse sattus?

(Ei, Jumal oli Taaveti välja valinud saama uueks kuningaks pärast Sauli.)

2. Meisterdamine (vt lisa)

Valmistame orkestri.

3. Mõistatus (vt lisa)

Otsi täherägastikust Taaveti laulu sõnad.

4. Laul „Nüüd tule laulma sa” (vt lisa)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Jumal on andnud meile mitmesuguseid talente, et me neid kasutaksime Jumala ja inimeste teenimiseks. Võime igäüks mõelda, mis on meie talendid ja kuidas neid kasutada.

Palveta:

„Armas Jumal, nii nagu kord karjapoiss Taavetile, nii oled sa andnud ka meile igäühele talendid ja anded. Aita meil näha oma talente ja õppida neid kasutama, et tuua sellega sinule au ja aidata inimesi enda ümber. Aamen.”

ÕPPETUND 7: TAAVET JA JOONATAN

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Taavet ja Joonatan olid sõbrad ja hoolisid teineteisest väga. Me võime jääda headeks sõpradeks ka siis, kui on rasked ajad.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 18:1-18; 19:1-7; 20:1-42

Kuldsalm: Õpetussõnad 17:17 “Tõeline sõber armastab igal ajal.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Taavet oli toodud kuninglikku paleesse kuningas Sauli teenistusse. Piibel ei anna meile täit selgust selle kohta, kas Saul teadis, et Jumal oli Taaveti valinud järgmiseks kuningaks saama. Taavet meeldis kõigile, kes teda tundma õppisid. Kuningas Saulile hakkas Taaveti üha kasvav populaarsus silma ja ta muutus kadedaks.

Taavet kuulus ka kuninga sõjaväkke. Ühel päeval, kui sõjavägi lahingust koju saabus, võeti Taavetit vastu suuremate auavaldustega kui kuningas Sauli. Pärast seda sündmust oli kuninga kadetus juba väga suur ja ta hakkas plaani pidama, kuidas Taavetit tappa. Alguses oli Saul kohelnud Taavetit nagu oma poega. Sauli lihane poeg Joonatan oli aga saanud Taavetiga heaks sõbraks. Kui Joonatan nüüd teada sai oma isa kurjast plaanist Taaveti suhtes, oli ta valmis kõigeiks, et sõbra elu päästa. Taaveti ja Joonatani sõpruse lugu on üks ilusamaid sõpruselugusid kogu Piiblis.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 18:1-16. Kas sa tunned kedagi, kes on alati olnud sinust edukam mistahes tegevustes? Kuidas see paneb sind ennast tundma? Mida sa nende tunnetega peale hakkad?

Loe 1. Saamueli 19:1-7. Joonatan riskis väga paljuga, kui ta astus oma isa tahte vastu ja püüdis kaitsta oma sõpra Taavetit. Kas oled kunagi kogunud, et Jumal innustab sind vastu seisma kellegi sinust suurema tahte, et kaitsta ülekohtuselt süüdistatud kaaslast? Kelle poolele sa tavaliselt astud – kas võimu omava inimese või kellegi meelevaldas oleva inimese poole?

Loe 1. Saamueli 20:1-42.

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Küsi lastelt:

Miks meile meeldib, kui meil on sõbrad? Kui meil on head sõbrad? (*Kuula kõiki vastuseid.*)
Täna räägime kahest kõige suuremast sõbrast, kellest Piiblis on juttu. Mis te arvate, mis nende nimed võiksid olla?

Ühest me oleme juba rääkinud. See on Taavet. Mida te teate tema kohta?
(*karjapoiss, kuningas, Iisai kõige noorem poeg, kandlemängija jne*)

2. TEEMA KÄSITLUS:

*Palu lastel aidata loo jutustamisele kaasa sellega, et iga kord, kui öeldakse sõna „sõber”, nad kor-
davad kooris: „Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”*

Jutusta lugu:

Taavet oli lihtne karjapoiss, kes pidi oma isa lammaste eest hoolt kandma. Ühel päeval kutsus kuningas Saul ta oma paleesse. Ta tahtis, et Taavet talle kannelt mängiks ja laulaks. Muusika tegi ta meele alati rõõmsamaks.

Kuningapalees, kui ta parajasti ei pidanud kannelt mängima, kohtas Taavet paljusid inimesi. Ta kohtas seal ka kuningas Sauli kõige vanemat poega Joonatani. Ja Taavet ja Joonatan said **sõpradeks**.
„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Taavet ja Joonatan võtsid üheskoos igasuguseid asju ette. Nad käisid palee kõikides ruumides ringi. Nad mängisid koos väljas, kui kuningas parasjagu Taavetit enda juurde ei kutsunud. Nad olid koos nii palju kui võimalik. Joonatan andis Taavetile oma kuninglikke riideid selga ja andis talle isegi oma mõõga ja ammu. Amb oli selline vanaaegne vibupüss, millega sai nooli lasta. Seda nad tegid ka mõnikord kahekesi koos. Neile meeldis koos olla – nad olid parimad **sõbrad**.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Nii kasvasid Taavet ja Joonatan koos noormeesteks. Taaveti pani kuningas Saul oma väejuhiks ja Taavet sai selle tööga väga hästi hakkama. Ta oli kartmatu sõjamees ning muidu ka tubli ja tõsine mees, nii et kõik armastasid teda väga. Ta oli väejuhina ka väga osav ja hea planeerija ning sõjavägi oli tema käe all alati võidukas.

Ühel päeval pärast võidukat lahingut koju tulles jooksis kogu linna rahvas sõjameestele vastu ning kõik hõiskasid ja olid rõõmsad. Teate ju küll, kuidas rahvas mõnikord hakkab midagi skandeerima üheskoos, kindlas rütmis. See rahvas seal hakkas skandeerima: „Saul löi maha oma tuhat, Taavet oma kümme tuhat!” (Võid lasta lastel seda rütmis skandeerida.) Joonatanil oli seda kuuldes tõeliselt uhke tunne, et Taavet on tema **sõber**.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Aga kuningas Saulil ei olnud üldse uhke tunne, kui ta seda rahva hüüdmist kuulis. Sest rahvas paistis Taavetist rohkem lugu pidavat kui temast, oma kuningast! See oli lausa hirmus ülekohus. Tema oli ju Taaveti väejuhiks pannud, ilma temata ei oleks Taavetil mingit sõjavägegi olnud! Ja kuningas Saul muudkui mõtles ja mõtles selle peale, kuidas rahvas Taavetit rohkem armastab kui teda.

Kuninga süda läks ikka raskemaks ja raskemaks ning ta muutus viimaks päris vihaseks. Aga mäletate, kui kuningas oli väga vihane, siis pidi Taavet talle kannelt mängima ja laulma. Nii oli ka seekord. Taavet tuli ja võttis oma kandle ning hakkas mängima – aga selle asemel, et kuulata ja maha rahuneda, viskas kuningas Saul Taavetit hoopis piigiga. Õnneks jõudis Taavet kõrvale põigata.

Kuningas viskas veel kord. Nüüd läks Taavet ära. Ja kuningas ei kutsunud teda enam uuesti, kuningas ei tahtnud teda enam näha. Aga Joonatan oli ikka Taaveti **sõber**.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Joonatan hakkas nüüd Taaveti pärast muret tundma, sest paistis, et isa viha ei annagi järele. Kuningas Saul käis ringi ja ähvardas muudkui Taavetit tappa ning käskis oma sulastel ja isegi oma pojalt

Joonatanil seda teha – aga Taavet meeldis kõigile ja nad ei kuulunud kuninga käsku. Nad lootsid ikka veel, et kuninga viha vaibub ja ta mõtleb ümber. Joonatan hoiatas ka Taavetit, et ta kindlasti kuningast eemale hoiaks, sest kuningal on temaga kurjad plaanid. Aga viimaks läks Joonatan ikkagi oma isaga tõsiselt rääkima ja tuletas talle meelde, kui palju head Taavet temale ja kogu riigile on teinud. Kuningas lubas siis Joonatanile, et ei tapa Taavetit. Ja Joonatan läks ning teatas kuninga lubadusest oma **sõbrale**.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Aga mõne aja pärast, kui Taavet jälle kuningale kannelt mängis ja laulis, tuli viha kuninga südamesse tagasi ja ta viskas jälle Taavetit oma suure piigiga. Taavet põgenes ja kuningas saatis oma käskjalad teda varitsema. Nüüd sai Taavet aru, et asi on kohe väga tõsine, ja põgenes kaugemale ära – ta läks prohvet Saamueli juurde Raamasse ja jutustas talle, mis oli juhtunud. Saamuel oli valmis koos Taavetiga veel kaugemale ära minema, et kuninga viha eest kaitstud olla. Taaveti süda oli aga väga raske, sest ta ei saanud aru, miks kuningas teda niimoodi vihkab. Ja ta tuli salaja Joonatani, oma **sõbra** juurde.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Kui Taavet Joonatanilt küsis, miks kuningas teda tappa püüab, proovis Joonatan alguses teda lohutada ja kinnitas, et asi ei ole nii tõsine. Joonatan arvas, et isa ütleks talle kindlasti, kui tal oleks kurjad plaanid Taaveti suhtes. Aga Taavet ei olnud selles nii kindel, sest kuningas ju teadis, kui väga Joonatan Taavetist hoolis. Nii nad siis tegid koos plaani, kuidas teada saada, mis on kuninga tegelik kavatsus. Joonatan pidi kuninga ees vabandama, et Taavet ei saa tulla kuningaga õhtust sööma. Kui kuningas rahulikult vabanduse vastu võtab, on asi korras. Kui aga kuningas vihastab, on see selge märk, et Taaveti elu on ohus. Enne lahkumist andsid Taavet ja Joonatan veel teineteisele pühaliku töötuse, et nad jäävad alatiseks **sõpradeks**.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Õhtu jõudis ja kuningas istus lauda, oma tavapärasele seinäärsele istmele. Taaveti koht jäi tühjaks. Kuningas ei öelnud midagi. Joonatan ei öelnud ka midagi. Aga kui Taaveti koht jäi tühjaks ka järgmisel õhtul, küsis kuningas tema järele. Nüüd esitas Joonatan kokkulepitud vabanduse, nagu oleks Taavetil olnud vaja oma koju suguvõsa kokkutulekule minna. Suguvõsa kokkutulek oli väga auväärne põhjus, sest sinna pidi iga mees kohale ilmuma. Aga see ei olnud auväärne põhjus kuninga silmis. Kuninga viha pöördus seekord ta oma poja vastu ja ta süüdistas Joonatani, et see on endale valinud nii vääriru **sõbra**.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Kuningas käskis Joonatani silmapilk minema hakata, et Taavet kohale tuua – ja ta ütles selge sõnaga, et Taavet on surmalaps. Kui Joonatan hakkas küsima, mis on siis Taaveti süü, vihastas isa veel rohkem ja viskas oma piigi Joonatani suunas. Nüüd ei olnud enam mingit küsimust. Kuninga kavatsused olid selgesti välja öeldud ja välja näidatud. Joonatan läks välja. Järgmisel päeval oli kokkulepitud aeg, mil Taavet ootas vastust selle kohta, millised on kuninga kavatsused. Taavet ja Joonatan olid kokku leppinud salajase märgikeele, kuidas kuningas kavatsustest teada anda nii, et see Taavetile ohtlik ei oleks. Ainult Joonatan teadis, kus Taavet ennast peidab. Nii ta siis läks näiliselt suurele lagedale väljale oma ammuga nooli laskma, kaasas üks pisike poiss, kelle ülesanne oli noolte järele joosta ja need tagasi tuua. Nagu pallipoiss tennisemängus. Ja Joonatan muudkui laskis nooli ja hüüdis poisile: „Nooled on sinust eespool!” Kui ta tükk aega oli niimoodi nooli lasknud ja hüüdnud ning poiss oli need kõik kokku korjanud, saatis ta poisi nooltega tagasi linna. Ta tahtis veel viimasest korda oma **sõpra** näha.

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

Joonatan vaatas ringi. Väljal ei paistnud kedagi. Aga ta oli kindel, et Taavet on seal kusagil peidus ja on kuulnud salakeeles öeldud sõnumit, mis tähendas: „Mine kiiresti ära, su elu on ohus!”

Joonatan ei suutnud lahkuda ilma Taavetiga hüvasti jätmata ja tõepoolest, kui kõik oli vaikne, siis Taavet tõusiski sealt pika rohu seest kaugemalt üles ja nad jätsid teineteisega hüvasti ning nutsid. Ja nad ütlesid teineteisele: „Me jääme igavesti **sõpradeks!**”

„Tõeline sõber jääb sinuga igal ajal.”

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Kes oli Joonatan? (*Kuningas Sauli vanim poeg.*)

Kuidas ta Taavetiga sõbraks sai? (*Nad mõlemad elasid kuninga palees ja kohtusid seal.*)

Mis ametisse Taavet pandi, kui ta meheks oli kasvanud? (*Temast sai väepealik.*)

Miks Saulile Taavet enam ei meeldinud?

(*Saul muutus kadedaks, kui ta nägi, et inimesed Taavetist rohkem lugu pidasid kui temast.*)

Mis plaanid kuningas Saulil Taavetiga olid? (*Ta kavatses Taavetit tappa.*)

Kuidas Joonatan Taaveti elu päästis? (*Ta rääkis oma isaga ja uuris välja tema plaanid.*)

2. Arutelu+Mäng

Arutle lastega, mida tähendab olla kellelegi tõeliselt hea sõber. Kuidas nad iseloomustavad oma sõpra?

Loe ette alltoodud väited sõbra kohta. Palu lastel hüüda „Jaa!” või „Ei!”

(*või pead noogutada/raputada või plaksutada/vilistada*) vastavalt sellele, kas nad on väidetega nõus või mitte.

Tähelepanu: võib juhtuda, et kõik lapsed ei ole ühel meelel mõne väite osas. Pane seda tähele ja kasuta aruteluks, miks nad on erinevatel arvamustel. Võibolla see on ka koht, kus meelde tuletada, et isegi väga hea sõber võib mõnikord eksida ja siis peaksime suutma talle andeks anda.

- Hea sõber aitab mind
- Hea sõber räägib minust hästi
- Hea sõber räägib teistele minu saladusi
- Hea sõber tuleb minu kõrvale istuma, kui olen ükski
- Hea sõber kaitseb mind
- Hea sõber usub mind
- Hea sõber räägib teistele minu kohta halba
- Hea sõber ei unusta oma lubadusi
- Hea sõber ei reeda mind
- Hea sõber jagab minuga oma asju
- Hea sõber võtab minu asju
- Hea sõber tahab minuga koos olla
- Hea sõber kiusab mind
- Hea sõber hoiatab mind halbade asjade eest
- ... (*võid väiteid ise juurde lisada*)

3. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame sõbraketi.

4. Meisterdamine (vt lisa)

Meisterdame palvetasku.

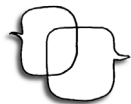
5. Meisterdamine (vt lisa)

Ühenda nummerdatud punktid, et saada sõna „sõber”.

6. Mõistatus (vt lisa)

Salakiri sõbrale.

7. Lisalugemist

Loe lastele ette Astrid Lindgreni raamatust „Meisterdetetiiv Blomkvist“ (Tallinn, 1970) lk. 266-275 salakeele kasutamise näide.

8. Laul „Sõber, öelda võin, et armastan sind“ (vt varasemat materjali: Kiriku süнд, lisa, 4.tund)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Tuleta lastele meelde, et Jumal kingib meile häid sõpru, kes on meile toeks, kui on raske, ja rõõmuks, kui on head päevad. Aga Jumal ise tahab olla meie kõige suurem sõber, kes ei jäta meid kunagi maha.

Palveta:

„Armas Jumal, me täname sind sõprade eest. Aita meil olla head sõbrad oma sõpradele ja rõõmutada neid, kui neil on raske. Kingi meile sõpru, kui me neid otsime ja vajame. Aga üle kõige me palume, et sina oleksid meile sõbraks, keda võime usaldada. Aamen.”

ÕPPETUND 8: RAHUTEGIJA ABIGAIL

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Abigail aitas rahu luua oma mehe Naabali ja Taaveti vahel. Me saame kaasa aidata sellele, et pingelised olukorrad saaksid lahendatud ilma kellelegi haiget tegemata.

2. PIIBLITEKST: 1. Saamueli 25:1-35
Psalm 37:3

Kuldsalm: Matteuse 5:9 "Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks."

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Taaveti kasvav populaarsus rahva seas ühelt poolt ja Sauli kadedus teiselt poolt tekitasid olukorra, kus nende kahe mehe vahel kõik suhted viimaks katkesid. Tulemuseks oli pingeline olukord, mille tõttu iga hetk võis puhkeda mingi konflikt. Taavet rändas ringi kõrbes ja püüdis ennast eemale hoida Sauli sõjaväest. Talle tekkisid aga omad toetajad, eeskätt ta enda suguvõsast ja ka teistest suguvõsadest, kes polnud rahul kuningas Sauli valitsusega. Selle kaaskonnaga rändas ta siis ringi ja sattus muuhulgas kokku Naabaliga.

Piibel räägib meile mehest nimega Naabal üsna vähe. 1. Saamueli 25. peatüki algusest saame teada, et ta oli kaaleblane (s. 3), elas Maonis, karjatas oma lambaid Karmelis ning oli „väga rikas”(s. 1). Tema iseloomustamiseks öeldakse meile, et ta oli „karm ja tegude poolest kuri” (s. 3) ning tema nime tähendus, mis tollel ajal inimese iseloomu kohta mõndagi rääkis, oli „rumal”. Tema naise Abigaili kohta ütleb Piibel, et tal oli „hea mõistus ja ilus välimus” (s. 3).

Lugu sellest, kuidas Abigail hoidis ära vägivalda ja suutis targal viisil pingelises olukorras rahu luua, on meile eeskujuks.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 1. Saamueli 25:1-13. Taavet reageerib Naabali ebaviisakale käitumisele väga negatiivselt – ta kavandab kättemaksu. Kas sinu elus on juhtunud seda, et oled solvunud kellegi peale ning tahtnud talle vägivaldselt kätte maksta? Kuidas sa tulid toime nende tunnetega?

Loe 1. Saamueli 25:14-35. Abigail võtab enda peale suure riski, püüdes vältida vägivalda ja hukatust kogu oma majapidamisele. Kas oled tundnud mõnes olukorras, et Jumal innustab sind rahu sobitama? Oli see seotud mingi riskiga? Kas sa suutsid rahu luua?

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Alusta tundi mänguga, kus lapsed istuvad paaridena maha seljad vastamisi ja põimivad käed kokku. Hea oleks, kui paarides oleks enam-vähem ühepikkused lapsed. Nüüd palu neil püsti tõusta ilma käsi lahti laskmata. See nõuab teatavat pingutust, aga on võimalik. Kui kõik on püsti, küsi, kas nad õppisid sellest kogemusest midagi. (*Õige vastus oleks: koostööd.*)

Kui oleme valmis koostööd tegema, siis õnnestuvad asjad paremini. Üks võimalus koostööks on ka rahumeelsete lahenduste otsimine seal, kus olukord on pingeline. Tänapäevane lugu räägib meile ühest tublist naisest nimega Abigail, kes on olnud aastasadade vältel inimestele eeskujuks kui rahutegija.

2. TEEMA KÄSITLUS:

Enne loo jutustamist küsi lastelt, kuidas kellegi kodus külalisi vastu võetakse. Kas mõnikord juhtub ka nii, et külalised tulevad ootamatult? Kas külalistele antakse alati midagi süüa? Kas on juhtunud, et külalised saadetakse ukse pealt tagasi ja neid ei kutsutagi sisse? Miks?

Jutusta lugu:

Nendel aegadel, millest tänapäevane lugu jutustab, oli reisimine üks väga raske ja ohtlik tegevus. Kui oli tarvis kuhugi minna, siis tuli seda teha jalgsi või mõnikord ka eesli või kaameli seljas, aga ikkagi võttis see palju päevi aega. Ja kindlasti ei olnud tee ääres bensinijaamu, restorane ega hamburgeri-putkasid. Kogu toidu- ja joogivaru tuli kaasas kanda. Pikema reisi puhul sai loota selle peale, et tee ääres elavad inimesed annavad süüa, juua ja öömaja. Sellepärast peeti ka loomulikuks, et kui majja astus sisse mõni teekäija, ei saadetud teda tühjalt minema, vaid kostitati toidu ja veega ning sageli anti ka öömaja. Külalislahkus oli tollel ajal väga oluline väärtus, Piibel räägib sellest palju.

Inimesed ei käinudki lihtsalt niisama reisimas, et ringi vaadata ja aega veeta. Reisile mindi siis, kui teistmoodi ei saanud, kui oli suur vajadus minna ühest kohast teise.

Taaveti ja tema kaaslastega oli lugu natuke teine. Nead ei reisinud selles mõttes, et nad oleksid olnud teel ühest paigast teise. Neil ei olnudki õiget peatuskohta, kus nad oleksid rahulikult võinud paigal olla. Nad olid pidevalt teel, liikudes ringi, et kuningas Saul neid ei tabaks. Ja niimoodi pidevalt teel olles vajasisid nad eriti seda, et inimesed neid heast südamest aitaksid. Mõnikord oli neil ka võimalik omakorda kohalikele inimestele kasulik olla sellega, et nad kaitsesid neid röövlite ja metsloomade eest. Nii räägib Piibel meile sellest, et Taavet ja tema kaaslastel olid mõnda aega koos Naabali lambakarja hoidvate karjastega ja aitasid ning kaitsesid neid igati. Karjased olid neile selle abi eest väga tänulikud. Ükski lammas ei läinud kaduma ja ükski röövel ei pääsenud ligi.

Nüüd aga oli Naabali majapidamises kätte jõudnud aeg, mis tolle aja lambakasvatajatele oli üks aasta tähtsamaid ja pidulikumaid hetki: lambaid hakati niitma, et koguda kokku nende vill. See oli suur ja tõsine töö, kus iga üksiku lamba seljast tuli pikaks kasvanud vill maha lõigata, ja sel puhul võeti sageli tööle abilisi, et kogu tööga toime tulla. Aga sellel puhul valmistati ka enamasti rikkalikult toite ja peeti pidu, sest raske töö oli tulemust andnud. Just sellises pidu-ootuse meeleolus olevasse majapidamisse saadab nüüd Taavet, kes on kuulnud lambaniitmise algusest, mõned oma kaaslastest palvega ka neile pidurooga annetada. Noormehed astuvad sisse aupaklikult ja viisakalt ning soovivad kõigile majalistele rahu. Seejärel esitavad nad Taaveti palve ja lisavad ühtlasi, et on ju andnud ka oma panuse Naabali lambakarja hoidmisse – nad olid koos karjastega valvel ning hoidsid eemale röövleid ja metsloomi. Ehk on Naabal nii lahke ja annab pidupäeva puhul neile pisut sellest, mida ta on nii rikkalikult valmistanud?

Taaveti lootus on suur, sest tegemist on ju väga rikka mehega. Aga see väga rikas mees ei ole sugugi valmis oma rikkust kellegagi jagama. Rikkus on teda teinud ka ülbeks ja uhkeks ning hoolimatuks teiste suhtes.

„Kes see Taavet veel selline on,“ küsib Naabal põlastavalt. „Igasugustele ümberhulkujatele ma siin küll lauda katma ei hakka. Miks ma peaksin oma töötajatele valmistatud pidurooga võõrastega jagama?“ Ja nende karmide sõnadega saadab ta Taaveti saadikud tühjade kätega minema.

Noormehed tulevad Taaveti juurde tagasi ja annavad talle edasi Naabali jultunud sõnad. See on väga selge solvang ja väljakutse ning Taavet reageerib väga ägedalt. Külalislahkuse reeglit, mis on üks olulisemaid väärtusi tolle aja ühiskonnas, on jämedalt rikutud – isegi väga vaeses majapidamises ei saadeta lambaniitmise päeval külalist lausa tühjade kätega minema. Peale selle on Naabal veel väga selgesõnaliselt väljendanud oma põlgust Taaveti suhtes, öeldes, et ta ei tea, kes see Taavet selline on – Taavetile on selge, et need sõnad ei vasta tõele, et nendega on tahetudki teda solvata. Toidu ja vee andmisest keeldumine ning sõnaline solvamine on märgiks, et neid on koheldud kui vaenlasi. Ja Taavet otsustab vaenlase kombel käituda – minna ja kätte maksta. „Pange mõõgad vööle,” ütleb ta oma meestele. Neid on nelisada meest Taavetiga eesotsas, kes asuvad nüüd Moani kõrbest Karmeli poole teele, karistusaktsioonile. Üsna hirmuäratav hulk.

Aga vahepeal on ka Naabali majapidamises midagi toimunud. Juhtumisi oli üks karjastest läheduses, kui Naabal Taaveti saadikutega rääkis ja nad tühjade kätega minema saatis. Ta ei julge kuidagi oma peremehele midagi öelda, aga ta ruttab peremehe naise Abigaili juurde.

„Naabali juurde tulid Taaveti mehed, aga tema kärkis nendega ja saatis nad tühjade kätega minema,” teatab karjane erutatult. „Ma ei saanud ju minna Naabali endaga rääkima, aga ma kardan küll, et sellisel mõtlematul teol on hirmsad tagajärjed. Taaveti mehed olid meie ümber kõrbes nagu müür ja kaitsesid meid kõigiti, lambad jäid viimne kui üks terveks ja alles, ning nüüd tasuks siis selline jultunud kohtlemine! Äkki sina saad veel midagi ette võtta, et olukorda päästa?”

Abigail on tark naine. Ta saab aru, et tema ei saa Naabalile midagi öelda ega ka muuta seda, mida Naabal juba on teinud. Aga ta võib proovida vahele astuda ja suuremat konflikti ära hoida. Ta saduldab kiiresti oma eesli, et minna Taavetile ja tema relvastatud kaaslastele vastu. Aga veel enne seda laseb ta eeslite selga valmis panna suure hulga toidumoonna – leiba, veini, lambaliha, kõrvetatud teri, rosinakooke ja viigimarjakooke. Sellises koguses, et piisaks sadadele meestele. Ta paneb sinna kõike seda, mida Taavet on tegelikult küsinud ja mille andmine ei ole Naabali rikka majapidamise jaoks ka mingi probleem. Naabal lihtsalt ei olnud tahtnud kiusu pärast Taavetile ja tema meestele midagi anda – talle pakkus lõbu öelda: „Ei saa!”

Nii ratsutab siis Abigail selle toiduvoori järel Taavetile vastu ja kui ta Taavetit näeb, tuleb ta eesli seljast maha, kummardub tema ette ja palub vabandust selle eest, mida tema mees on teinud.

Kas te kujutate ette, kui raske see on – paluda vabandust millegi eest, mida sa ise ei ole teinud? Aga Abigail saab aru, et see on praegu kõige tähtsam – et Taavet on nii solvunud ja vihane ja kättemaksuhimuline, et ta ei suuda midagi muud kuulata ega mõtelda enne, kui temalt on andeks palutud. Ja Abigail palubki andeks selle eest, mida Naabal on teinud ja öelnud, ning pakub Taavetile lepituseks kogu seda toidumoonna, mille ta on eeslite selga lasknud laadida.

Aga Abigail ütleb Taavetile veel midagi väga olulist. Ta ütleb: „Mõtle järele, mida sa teed! Kui sa annad praegu järele oma kättemaksuhimule ja vastad kurjale kurjaga, siis sa teed sellega pattu Jumala ees. Sa teed siis asju, mida sa pärast kahetsed. Parem jäta kohtumõistmine Jumala hooleks ja ära maksa ise kätte. Küll sa näed, Jumal korraldab need asjad paremini kui sina suudaksid.”

Nendes sõnades on suur tarkus ja Taavet mõistab nüüd, et Jumal ise on saatnud Abigaili talle vastu, et vägivalda ära hoida. Taavet on väga tänulik Jumalale ja tänulik ka Abigailile. Ta ütleb Abigailile: „Õnnistatud olgu su mõistus ja õnnistatud ole sa ise, et sa täna mind oled takistanud veresüüsesse sattumast ja iseennast oma käega aitamast!”

Taavet ja tema mehed pöörduvad kõrbesse tagasi ja Abigail läheb tagasi koju. Rahu on sõlmitud. Pingeline olukord on lahenenud sellega, et üks naine – Abigail – on võtnud ette rahu teha. Ja tuleb välja, et rahu ongi võimalik teha, kui targasti käituda ja õiges kohas õigeid sõnu öelda, selle asemel et rusikatega vehkida.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Miks oli Taavet oma kaaslastega kõrbes? (*Et kuningas Sauli eest põgeneda.*)

Mida nad tegid, kui nad kõrbes olid? (*Rändasid ringi ja kaitsesid kohalikke elanikke röövlite ja metsloomade eest.*)

Mida Taaveti mehed Naabalilt küsisid? (*Toitu ja jooki.*)

Kas Naabalil oli neile toitu ja jooki anda? (*Oli küll, sest ta oli väga rikas.*)

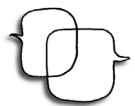
Kuidas Naabal neile vastas? (*Ta rääkis põlastavalt Taavetist ja ütles: „Miks ma peaksin teile midagi andma?“*)

Miks Taavet Naabali vastuse peale vihaseks sai? (*Külalislahkusest keeldumine tähendas tol ajal vaenlaseks pidamist.*)

Kuidas Abigail sai teada, mis oli juhtunud? (*Üks karjane, kes oli pealt kuulnud, rääkis talle.*)

Kuidas Abigail rahu tegi? (*Ta läks Taavetile vastu, palus Naabali teguviisi pärast andeks ja viis Taavetile lepituseks toidumoon.*)

Mida Taavet Abigailile ütles? (*Ta ütles, et Abigail on õnnistatud ja et Jumal on ta saatnud.*)

2. Arutelu

Õpetaja: kasuta lisan toodud pilte konfliktidest.

Tuleta lastele meelde, kuidas Abigail hoidis ära suure tüli, mis oleks ilmselt kaasa toonud peaaegu nagu väikese sõja (*Taavetil oli ju kaasas 400 mõõgaga varustatud meest!*). Kuidas meie saame tülisid ära hoida?

Piltide toel arutlege, kuidas vastavasse situatsiooni rahu luua ehk siis probleemile rahumeelne lahendus leida.

3. Meisterdamine (vt lisa)

Tüli või rahu?

Julgusta lapsi näitama seda pilti sõpradele ja vanematele ning rääkima nendega sellest, kuidas rahu luua.

4. Koostöömäng „Jagatud tool”

Mängu eesmärgiks on mitte kedagi välja jätta. Toolid on ringis ja iga laps istub toolile. Kui muusika hakkab mängima, tõusevad kõik püsti ja kõnnivad ringi, kuni muusika peatub. Vahepeal on üks tool ära võetud. Muusika peatudes peab igaüks leidma endale tooli, aga kuna üks tool on vähem, peavad kaks last tooli jagama. Järgmise ringiga võetakse taas üks tool ära ja veel kaks last peavad tooli jagama. Mida enam toole ära võetakse, seda enam lapsi peab toole jagama ja viimaks juba kolme- ja neljakesi. Kui ka viimane tool ära võetakse, muutuvad lapsed ise toolideks ja istuvad üksteise põlvedele.

5. Koostöömäng “Ühised suusad”

Lapsed jaotatakse 3-5 liikmelisteks gruppideks. Iga grupp saab kaks riba laia maalriteipi (või ka muud laia kleeplinti), mille paneb kõrvuti põrandale nii, et liimipool on üleval. Grupp seisab üksteise selja taha, ühe jalaga ühe, teise jalaga teise kleeplindi riba peale. Märkuande peale hakkavad kõik grupid liikuma ja kes esimesena teise seina jõuab, on võitja. Edasiliikumiseks on oluline meeskonnatöö - et kogu grupp tõstaks korraga vastavalt kas paremat või vasakut jalga.

6. Mäng “Joonistatud kuulujutt”

Mängijad seisavad rivvi üksteise taha. Viimane joonistab mingi lihtsa pildi (südame, kolmnurga, tähe) eesseisja seljale, sõnumi saanu joonistab sama pildi oma eesseisja seljale, rivis esimene joonistab saadud “kuulujutu” paberile. Kontrollitakse, kas see on sama, millega alustas tagumine mängija. Esimene mängija läheb viimaseks, mäng jätkub.

7. Mõistatus (vt lisa)

Vii kokku probleem ja lahendus.

8. Laul “Sellest tuleb mõndagi head” (vt lisa)

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Jumal tuletab meile meelde, et temal on hea meel, kui inimesed elavad üksteisega rahu. Me igäüks võime selleks midagi teha, olla rahutegijad.

Loe lastega vaheldumisi palvet:

„Armas Jumal, sina aitasid Abigailil olla oma rahu saadik.

Aita mind olla rahu tegija.

Sina saatsid Jeesuse siia maailma, et õpetada meid rahu elama.

Aita mind olla rahu tegija.

Kui keegi on vihane,

Aita mind olla rahu tegija.

Kui kellelegi on liiga tehtud,

Aita mind olla rahu tegija.

Kui mu sõbrad tülitsevad,

Aita mind olla rahu tegija.

Kui kedagi solvatakse ja narritakse,

Aita mind olla rahu tegija.

Õpeta mind Jeesuse eeskujuga järgima.

Aita mind olla rahu tegija.

Aamen.”

ÕPPETUND 9: TAAVETIST SAAB KUNINGAS

ESIMENE POOL: TUNNIKS ETTE VALMISTAMINE

1. PEAMINE MÕTE: Taavetist sai kogu Juuda ja Iisraeli kuningas ja ta tegi Jeruusalemmast oma kuningriigi pealinna. Taavet tõi Jeruusalemma ka seaduselaeka, muutes Jeruusalemma keskseks Jumala teenimise paigaks kogu rahva jaoks. Ka meil on omad kohad, kuhu me kokku tuleme Jumala rahvana, et Jumalat teenida ja ülistada.

2. PIIBLITEKST: 2. Saamueli 1: 1-7; 5:1-12; 6:1-17; 7
Psalm 117

Kuldsalm: 2. Saamueli 6:5 ”Ja Taavet ja kogu Iisraeli sugu tantsisid Issanda ees.”

3. PIIBLI TAUSTATEAVE JA OLULISED TERMINID:

Sauli surma hetkel raskes lahingus vilistitega oli Taavet ikka veel poliitiline pagulane ja tagaaetav. Samas oli tal teatud mõttes juba välja kujunenud juhupositsioon Juuda suguharu silmis. Ta oli olnud nende seas mõnda aega ning võitnud nii rahva kui rahva juhtide usalduse ning lugupidamise. Pärast Sauli surma pühitseti Taavet kohe Juuda kuningaks ja pärast lühikest võimuvõitlust Sauli järeltulijatega sai Taavetist kogu Iisraeli valitseja.

Taavet kogus kõik Iisraeli suguharud taas kokku ühtsesse riiki. Seejärel valis ta välja Jeruusalemma linna, peamiselt sellepärast, et see ei olnud varem olnud ühegi suguharu kohalikuks keskuseks ning oli seega neutraalne paik, ning nimetas selle oma riigi pealinnaks.

Seaduselaegas oli olnud Iisraeli rahva jaoks oluline jumalateenistuse tähis alates lepingust Siinai mäel. See oli püha sümbol Jumala ligiolust, nii püha, et selle kandekangid olid selle külge otseselt kinnitamata, need pisteti läbi seaduselaeka rõngastest nii, et kandjad ei tohtinud seaduselaegast ennast puudutada, nad võisid hoida vaid kandekangidest kinni. Selline austus ja aukartus Jumala nime ja lähedalolu suhtes oli juba iseenesest Jumala teenimine. Kui Taavet viimaks seaduselaeka Jeruusalemma selleks eriliselt valmistatud paika tõi, oli see tema jaoks eriline rõõmupäev. Et seda rõõmu ja austust Jumala vastu väljendada, riietus Taavet ise preestrirüüsesse ja tantsis rõõmu pärast. Ta tegi seda nii ennastunustavalt ja entusiastlikult, et tema naine Miikal tundis tema pärast lausa piinlikkust. Ometi oli see tants Taaveti jumalakartuse ja Jumala austamise väljendus.

Jumal oli teinud Taavetiga erilise lepingu, töötades kindlustada talle kuningavõimu läbi mitmete põlvkondade ka tulevikus. Taaveti kuningavõim oli sõjaliselt tugev ning seda toetas Jumala taevane juhtimine.

Kogudusetelk – jumalateenistuse paik, mida oli võimalik rännakul kaasas kanda ja püstitada sinna, kus parasjagu peatuti.

Taaveti linn – Jeruusalemma linna teine nimi, tuleneb sellest, et see oli kuningas Taavet, kes selle linna vallutas ja sellest riigi pealinna tegi.

Leping – tavaliselt kahe inimese vahel sõlmitud kokkulepe. Jumala leping Iisraeli rahvaga oli selline, et Jumal töötas sellele rahvale oma kaitset, kui nemad omakorda Jumala seadusi järgivad.

4. NÄITLIK MATERJAL:

Värviline pilt lisas.

5. ÕPETAJA ISIKLIK VAIKUSHETK:

Loe 2. Saamueli 6:1-5. Iisraeli rahvas kiitis Jumalat laulude, kannelde, naablite, trummide, käristite ja simblitega. Mil viisil paistab (kostab) sinu elust välja Jumala kiitus?

Loe 2. Saamueli 6:12-19. Mida tähendab sinu jaoks jumalateenistus? Kas sa teenid Jumalat kõiges, mida sa teed?

Loe 2. Saamueli 7:18-29. Taavet otsis palves Jumala tahet. Mõtle oma usuteekonnale. Võta aega palveks, et otsida Jumala tahet oma elu jaoks.

TEINE POOL: ÕPPETUND

1. SISSEJUHATUS:

Tervita lapsi sõnadega: „Tere tulemast Taaveti linna!”

Räägi sellest, kuidas Taaveti lapsepõlves, kui ta oli väike karjapoiss, oli Iisrael jagunenud suguharude piirkondadeks ning igal suguharul olid omad juhid. Kui rahvas sai endale kuninga, kuningas Sauli, suutis too mõned suguharud ühendada, kuid siiski mitte kõiki. Taavet aga teadis, kui oluline on ühe rahva jaoks olla koos ja tegutseda koos. Täna räägime sellest, kuidas Taavet kõik Iisraeli suguharud kokku tõi ja nii sündis rahvusriik.

Küsi lastelt, kas nad oskavad seletada, mis on rahvus. Millega see on seotud? (*Vastused on tõenäoliselt: keel, ühine ajalugu, kombed, jne.*)

2. TEEMA KÄSITLUS:

Jutusta lugu:

Ühel päeval tõi sõnumitooja Taavetile teate suurest lahingust Gilboa mäel, milles kuningas Saul koos oma poegade surma sai. Ka Taaveti armastatud sõber Joonatan oli surmasaanute seas. Taavet oli väga kurb. Ja mitte ainult Joonatani pärast, sest isegi teades ja mäletades seda, kuidas kuningas Saul oli mitu korda püüdnud teda tappa, oli Taavet ometi kurb ka tema surma üle. Surm on alati kurb asi, eriti ootamatu surm sõjas. Taavet leinas kuningas Sauli ja tema poegi kogu südamest.

Nüüd küsis Taavet Jumalalt nõu, kuidas edasi toimida. Kuhu ta peaks nüüd minema?

Prohvet Saamuuel oli ta uueks kuningaks võidnud veel kuningas Sauli eluajal.

Jumal juhatas teda Juuda suguharu juurde Hebroni linna, kus teda kohe kuningaks võiti ja ta valitses seal Juuda suguharu üle kuningana seitse aastat. Aga ülejäänud Iisraeli suguharud olid samal ajal ilma kuningata – Sauli ellujäänud sugulased võitlesid kõik omavahel kuningavõimu pärast ja see võitlus oli kohati üsna julm ja kole.

Selle seitsme aasta vältel tugevnes Taaveti valitsuse all olev Juuda suguharu ja seda panid ka teised ümberkaudu tähele. Viimaks otsustasid kõikide Iisraeli suguharude vanemad paluda Taavetil ka nende üle kuningaks olla. Nad tulid Hebronisse Taaveti juurde ja ütlesid talle: „Juba siis, kui Saul oli alles kuningas, nägime me selgesti, kuidas sinu juhtimise all me olime alati lahingutes võidukad ja Jumal oli ikka sinuga. Jumal ise on sind pannud meie juhiks, ta on sind käskinud karjase kombel hoida kogu oma rahvast Iisraeli. Me tahame kõik nüüdsest olla sinu valitsuse all.”

Taavet nägi siin suurt võimalust kogu Iisraeli rahva ühendamiseks üheks tugevaks rahvaks ja riigiks. Nii ta nõustuski selle palvega ning Piibel ütleb meile, et ta tegi Jumala ees kõigi nende suguharude juhtidega lepingu. Taavet tahtis alati kõike, mida ta tegi, teha Jumala tahte kohaselt. Kui leping oli tehtud, võiti Taavet veelkord kuningaks – seekord siis kogu Iisraeli rahva kuningaks.

Selleks, et vältida pingeid ja vastuolusid suguharude vahel, otsustas Taavet valida uue riigi pealinnaks linna, mis ei olnud varem ühelegi suguharule kuulunud – et keegi ei saaks öelda: meie oleme paremad kui teie, sest meie pealinn sai teie kõigi pealinnaks. Taavet valis seega pealinnaks Jeruusalemma, mis asus Juuda ja Iisraeli suguharude alade keskel ja mille ta oli just äsja vallutanud kohalike elanike jebuslaste käest. Ta nimetas selles linnas oleva keskse kindluse Taaveti linnaks ning ehitas linna suuremaks ja võimsamaks.

Taavet oli kogu Iisraeli rahva kuningaks saades kolmekümne aastane ja tema valitsusaeg kestis nelikümmend aastat.

Kui Taavet oli just kuningaks saanud ja oma uude pealinna end sisse seadnud, tulid tema vanad vaenlased vilistid temaga jõudu proovima. Küllap oli neil huvi teada, kui tugev siis on see uus kokku-koondatud riik ja tema sõjavägi. Ja nad saidki teada, et tegemist on tugeva riigiga – Taavet võitis neid ülekaalukalt kõigepealt ühe korra ja siis veel teisegi korra, kus ta enne otsustavat lahingut Jumalaga nõu pidas ja Jumal talle ütles: „Kui sa kuuled põdsastes otsekui astumise kahinat, siis kiirusta – Jumal läheb sinu ees vaenlasele vastu!“. Taavet oli kuulekas Jumalale – ta oli valmis ootama seda hetke, mil Jumal ise appi tuleb ja võidu annab.

Taaveti suureks sooviks oli aga ka see, et Jeruusalemmast kujuneks mitte üksnes poliitiline keskus, vaid ka riigi usuline keskus – koht, kuhu tullakse kõikjalt üle maa kokku, et üheskoos Jumalat teenida. Ta püüdis kogu oma elu järgida Jumala juhtimist ja tema südamesooviks oli ka see, et kogu tema rahvas teeniks Jumalat ja järgiks Jumala juhtimist. Ta tahtis kõigiti oma rahvast selles osas aidata ja julgustada. Taavetile tegi muret, et seaduselaekal – Iisraeli rahva kõige pühamal jumalateenistuse sümbolil – ei olnud juba kaksikümmend aastat olnud õiget ja sobivat kohta. Seda oli viidud küll siia, küll sinna, seda oli lahingutesse kaasa võetud, vaenlasele kaotatud ja jälle tagasi saadud. Taavet soovis, et oleks viimaks üks kindel koht, kus see püha sümbol võiks seista ja olla rahva jaoks jumalateenistuse keskmeks. Nii otsustas Taavet püstitada kogudusetelgi – paiga jumalateenistuste pidamiseks ja seaduselaeka hoidmiseks – pealinna Jeruusalemma.

Ja nii jõudiski kätte see tähtis päev, mil seaduselaegas pidi pidulikult Juuda linnast Baalast Jeruusalemma, uude pealinna, üle toodama. Kogu rahvas oli elevil. Tohtu hulk rõõmsat ja ootusärevat rahvast ühines rongkäiguga ning kõikvõimalikud pillihääled ja lauluhääled kiitsid Jumalat. Paljud lauljad ja tantsijad andsid sel päeval oma parima, kuid eriliselt torkas inimestele silma üks mees, kes kogu seda rõõmupidu juhtis.

See oli kuningas Taavet isiklikult! Ta oli riietatud preestrirüüsesse ja ta laulis ning mängis oma lahutamatu kannelt. Ja lauldes ning kannelt mängides ta ühtlasi tantsis suure vaimustuse ja innuga, sest omas südames oli ta nii ülevoolavalt rõõmus selle suure päeva üle, mil Jumala püha seaduselaegas saabus tema pealinna Jeruusalemma.

Võibolla ainus asi, mis oleks Taavetile veel suuremat rõõmu valmistanud, oleks olnud päris püsiv hoone seaduselaeka hoidmiseks praeguse ajutise kogudusetelgi asemel. Unistus päris tõelisest Jumala templist, mis oleks ehitatud kividest nagu Jeruusalemma linna hooned ikka, mis väljendaks kogu seda austust, mis Taavetil Jumala vastu oli, ja mis püsiks üle tema enda eluaja, hakkas kuju võtma kuningas Taaveti südames.

3. TEGELUSED:

1. Küsimused

Kuidas kuningas Saul surma sai? (*Ta langes lahingus.*)

Kuidas Taavet sai teada Sauli ja tema poegade surmast?

(*Sõnumitooja tuli Taaveti juurde selle teatega.*)

Kuidas Taavet võttis vastu teate Sauli ja Joonatani surmast? (*Ta oli kurb ja leinas neid.*)

Kuidas Taavet otsustas, mida edasi teha pärast kuningas Sauli surma? (*Ta küsis Jumala käest nõu ja läks sinna, kuhu Jumal käskis tal minna.*)

Kas Taavetist sai kohe terve Iisraeli rahva kuningas?

(*Ei, ainult Juuda suguharu kuulutas ta kuningaks, teised olid mõnda aega ilma kuningata.*)

Miks teiste suguharude juhid otsustasid Taaveti ka endale kuningaks kutsuda?

(*Nad nägid, kuidas Juuda suguharu tugevnes Taaveti valitsuse all ja neile meenus, et Taavet oli olnud edukas ja Jumala poolt juhitud juba siis, kui Saul veel elus oli.*)

Millise linna tegi Taavet riigi pealinnaks? (*Jeruusalemma.*)

Miks Taavet otsustas seaduselaeka Jeruusalemma tuua? (*Ta tahtis, et pealinn oleks mitte ainult poliitiline keskus, vaid ka usuline keskus, kuhu kõik tulevad Jumalat kummardama.*)

Mis toimus, kui seaduselaegas Jeruusalemma toodi?

(*Rahvas oli rõõmus, laulis ja tantsis ja kuningas Taavet tantsis koos teistega.*)

Mis oli kuningas Taaveti suur unistus?

(*Ehitada üks tõeliselt uhke ja suur tempel Jeruusalemma linna Jumala auks.*)

2. Mõistatus (vt lisa)

Vii kokku riigid ja pealinnad.

3. Meisterdamine (vt lisa)

Kelleks tahan saada?

4. Mäng „Tants Jumala auks”

Taavet kasutas tantsu selle rõõmu väljandamiseks, mis oli tema südames, kui seaduselaegas Jeruusalemma toodi. Kuigi me teame, et neil vanadel aegadel inimesed sageli tantsisid oma rõõmu ja Jumala kiitust väljendades, pole see päris kindel, kuidas need tantsud välja nägid.

HORA on rahvatants, mida tuntakse päris mitmetes maades, kaasa arvatud Iisraelis. Selle tantsu samme on suhteliselt lihtne ära õppida, kuid siin on väike nipp: tants algab aeglaselt, kuid muutub üha kiiremaks ja kiiremaks.

1. seiske ringis kätest kinni hoides
2. muusika alates alustage ringis liikumist paremale järgmiselt:
3. asetage vasak jalg parema taha
4. astuge parema jalaga vasaku kõrvale
5. asetage vasak jalg parema ette
6. astuge parema jalaga vasaku kõrvale
7. jätkake samal moel ringis liikumist, nõtkutades põlvi ja minnes üha kiiremaks
8. liikuge ringi keskpaiga suunas, tõstes käed (kätest kinni hoides) üles
9. liikuge tagasi, lastes käed (kätest kinni hoides) alla
10. korrake sisse-välja liikumist mitu korda
11. liikuge taas ringis paremale, nagu alguses

5. Sõnamäng (mängu alus vt lisa)

Otsime kindla tähega algavaid loomi, linde, nimesid, linnasid, riike.

6. Sõnamäng

Mängijad hakkavad üksteise järel ütlema linnade nimesid, millest iga järgneva linna nimi peab algama tähega, millega lõpeb eelmise linna nimi. Näiteks: Jeruusalemm – Madrid – Damaskus – Sillamäe – Elva jne. Linnade nimesid korrata ei tohi. Mäng lõpeb, kui tuleb mingi täht, mille kohta keegi linna nime ei tea.

7. Kirjutame kiituslaulu Jumalale

Loe koos lastega mõnda Psalmi või selle osa, mis väljendab Jumala kiitust – näiteks Psalm 8:2; 9:2-3; 18:2-4; 21:2-8 jne. Võid lasta suurematel lastel ka endil Psalmidest erinevaid Jumala kiituse kohti välja otsida. Millised on sõnad, mis korduvad? Kas need sõnad on sellised, mida sina kasutaksid austuse ja tänulikkuse väljendamiseks Jumala suhtes?

Julgusta lapsi kas üksi või väikese grupina kirja panema oma isiklik kiituselaul Jumalale. Lase lastel oma looming ette lugeda. Võid neid hiljem kasutada lõpupalve osas.

4. LÕPUPALVE/ÜLISTUS:

Küsi lastelt, kas nad on kunagi rõõmu pärast tantsima hakanud. Või hüppama rõõmu pärast? See on nii suur rõõmutunne, mis ei lase enam paigale jääda.

Loe koos lastega mõnda kiitusepsalmi Piiblist (nt Psalm 8:2; 9:2-3; 18:2-4; 21:2-8 jne) nii, et ütled rea ja lased lastel seda järele korrata. Võid kasutada ka mõnda (või kõiki) nende endi kirjutatud kiituslaulu.

Palveta:

„Armas Jumal, me täname sind oma kiriku eest, mis meile alati meelde tuletab, et sina oled meile lähedal. Just niisamamoodi, nagu kunagi Iisraeli rahvale seaduselaegas sinu lähedalolu meelde tuletas. Mõnikord me tunneme ennast nii õnnelikena selle üle, et võime olla sinu lapsed, et tahaksime laulda ja tantsida suurest rõõmust! Me täname sind, et sa pead oma lubadusi ka meie elus, nagu sa pidasid oma lubadusi Taaveti elus. Me armastame sind, Jumal! Aamen.”